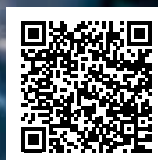

12/2020

Připraveni kdekoliv zasáhnout

Liberečtí chemici drží od 1. ledna 2021 jako součást mnohonárodního praporu nepřetržitou roční pohotovost k plnění úkolů v oblasti CBRN

**Generálmajor Ivo Střecha:
Bez stabilního rozpočtu
a jeho předvídatelného
vývoje se výstavba
armády dělat nedá**

Výstavba a modernizace armády musí být v symbióze

Sekce rozvoje sil MO, která odpovídá za rozvoj pozemních, vzdušných a kybernetických sil, zásadním způsobem přispívá do koncepčních dokumentů týkajících se jejich výstavby. Těmi jsou především Dlouhodobý výhled pro obranu a Koncepce výstavby Armády České republiky včetně koncepcí rozvoje jednotlivých sil a na ně navazující programy jejich rozvoje.

Dohlíží na projekty od požadavku po jejich implementaci

Sekce rozvoje sil MO dohlíží na celý proces pořizování zbraňových systémů od prvotní identifikace požadavku, specifikace jeho parametrů, alokace finančních zdrojů a poskytování podpory sekci vyzbrojování až po vlastní akvizici. „Akviziční proces je extrémně složitý. Opravdu nenakupujeme v konfekci, ale pořizujeme technologicky složité systémy s předpokládanou dobou používání dvacet až třicet let. Těch parametrů k posuzování vhodnosti a výhodnosti řešení nebo

i nastavených kontrolních mechanismů je mnoho,” popisuje generálmajor Ivo Střecha, ředitel sekce. „Dohlížíme na komplexní implementaci pořizovaného systému pro operační použití. To platí pro movitý i nemovitý majetek.”

Mezi velké strategické projekty, které sekce řeší, patří nové pásové BVP, multifunkční helikoptéry, protiletadlový raketový systém SHORAD, radar MADR, dělo NATO, nákup nových dopravních letadel, systém řízení palby dělostřelectva, technické zhodnocení tanku T-72M4 CZ, pořízení ručních zbraní a další

stovky menších projektů v hodnotě desítek miliard korun. Dále řada projektů v oblasti C4ISR a pořízení komodit z projektů vojáka 21. století. V oblasti ženijní podpory jde o projekty pro oblast mobility a mostní technika; v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení to byla již pořizovaná vozidla pro průzkum SLOV CBRN.

V oblasti nemovitého majetku jsou to výstavby a revitalizace posádek všech sil, letišť i vojenských výcvikových prostorů. „Všechny projekty jsou důležité. Mluvíme o rozvoji stávajících schopností v oblasti manévru, podpory a bojové podpory podle aliančních standardů nebo desítkách projektů k výstavbě. Vše musí fungovat v symbióze. Nelze mít jen BVP, děla nebo ruční zbraně. Jednoznačnou prioritou je pro nás v tento moment vyzbrojení těžké brigády,” vysvětluje generálmajor Střecha.

Budoucnost tanků a stíhacího letectva

Již delší dobu se diskutuje o budoucnosti tanků na bojišti. Existuje několik společných projektů států EDA, které se touto problematikou zabývají. Závěry z analýz a výsledky projektů nejsou až tak jednoznačné. Technické zhodnocení stávajícího tanku T-72M4, jehož zásadní a v mnoha ohledech zdařilá modernizace proběhla na začátku tohoto tisíciletí, je nezbytností pro výstavbu těžké brigády do roku 2025. Tento tank bude použitelný na soudobém válečném poli v rukou našich výborně vycvičených a motivovaných vojáků aktivní zálohy i po pořízení tanku nového. „Dvouletým posunutím zahájení projektu nic neztrácíme. Naopak získáváme prostor pro přijetí co nejefektivnějšího řešení,“ doplňuje generálmajor Střecha.

Všechny strategické koncepce pro výstavbu ozbrojených sil počítají s nadzvukovým letectvem i v budoucnosti. Již v minulém roce vznikl pracovní tým a zahájil komplexní analýzu stavu současného taktického letectva, jeho úkolů ochrany vzdušného prostoru ČR a Aliance a samozřejmě analýzu trhu. Tento tým specialistů spolupracuje s kompetenčním centrem Joint Air Power Competence Centre (JAPCC) a dalšími partnery na posouzení a návrhu schopností taktického letectva AČR při zabezpečení společné ochrany vzdušného prostoru Aliance. Výsledkem bude vojenské doporučení k budoucí podobě taktického letectva. Tento dokument bude připraven do konce příštího roku. O budoucnosti taktického letectva by měla vláda rozhodnout nejpozději po roce 2024.

Nejdůležitější je příprava vojsk

Nedílnou a daleko nejdůležitější součástí výstavby těžké brigády je příprava personálu. Sekce pořizuje zbraňové systémy generačně, a tedy technologicky značně odlišné a pokročilejší než to, co máme teď k dispozici. Paralelně s nákupem zbraňových systémů reviduje

i systém přípravy personálu, a to ve všech oblastech vzdělávání, výcviku a hodnocení.

Sekce je také garantem systému přípravy vojsk, rozvoje učebně výcvikové základny i obsahu kariérové přípravy vojáků. Zodpovídá za standardizaci, doktrinální podporu a odbornou přípravu desítek vojenských odborností v rámci pozemních, vzdušných a kybernetických sil. Pořizuje nové prostředky pro simulaci, trenažéry a optimalizuje výcvikové kapacity Velitelství výcviku – Vojenské akademie.

Klíčový je stabilní rozpočet

„Rozpočet armády je pro naši práci zásadní. Bez stabilního rozpočtu a jeho předvídatelného vývoje se výstavba armády dobře a promyšleně dělat nedá. Pořizujeme materiál, který si žádá ne desítky, ale stovky miliard v horizontu šesti až osmi let,“ potvrzuje generálmajor Střecha. Dodávky materiálu a jeho financování nejsou otázkou dvou až tří let a jakákoliv změna v objemu získaných financí se okamžitě projeví. Dalšími důležitými faktory jsou také délka a úspěšnost akvizičního procesu, stejně tak i zapojení domácího obranného průmyslu s nezbytnými schopnostmi.

Zásadní koncepční dokumenty jasně stanovují, co a kdy pořizovat. V případě, že dochází ke změnám disponibilních prostředků na investice, a nemusí to být vždy jen kvůli sníženému rozpočtu, sekce reviduje priority. Je to v podstatě nepřetržitý proces, jehož výsledkem nesmí být degradace cílů a zhroutilí celé architektury výstavby sil.

Je důležité, aby si veřejnost uvědomila, že drastické snížení rozpočtu Ministerstva obrany v souvislosti s pandemií COVID-19 by mohlo mít za následek až fatální snížení bojových schopností Armády České republiky.

Text: plk. Magdalena Dvořáková,
ilustrační foto: Vladimír Marek a Jan Kouba

Návrat do normálu	2
Velitel mise EUTM v Mali generál František Ridzák: Chceme se víc přizpůsobit potřebám malijské armády	
Rozhodující je autorita	5
Třicítka velitelů se při kurzu učila, jak přesvědčit vojáky k boji	
Rychlý přesun do Litvy	6
Síly velmi rychlé reakce byly aktivovány během cvičení Brilliant Jump	
První žena zemřela v misi	8
V pozorovatelské misi MFO na Sínajském poloostrově zahynula při havárii vrtulníku štábní praporčíce Michaela Tichá	
Připraveni kdekoliv zasáhnout	10
Liberečtí chemici drží od 1. ledna 2021 jako součást mnohonárodního praporu nepřetržitou roční pohotovost k plnění úkolů v oblasti CBRN	
Testování teoretických i praktických znalostí	13
Příslušníci 15. ženijního pluku uspořádali externí kurz pro chemické pozorovatele	
Změny již příští rok	14
S ředitelem odboru pro válečné veterány plukovníkem gšt. Karlem Vávrou jsme hovořili nejen o novele zákona o válečných veteránech	
Pomáhali, kde bylo třeba	18
Příslušníci sedmé mechanizované brigády byli nasazeni v Domově seniorů v Hranicích	
Zautomatizovat naučené drily	20
Vojenští hasiči jako první v České republice prošli výcvikem v ohňovém trenažéru Fire Dragon 9000	
V praxi ověřený nezmar	22
Armáda ČR nahradí zastaralé vozy typu UAZ	
Nůž Storm	26
Společnost Mikov představila první nůž projektu Válečný veterán	
Záložníci pod lupou	28
Představujeme příslušníky aktivní zálohy a jejich profese	
Není čas čekat na nové hrozby	30
Je nutné co nejdříve přijmout opatření reagující na hrozby a rizika spojená s příchodem nových technologií	
Tempest a NGF dělí Evropu	34
Technika a výzbroj	
Za volantem Panduru	38
Představujeme vojenské profese – řidička Panduru	
Nejlepší sněhové podmínky v ČR	40
Volareza představuje svá zařízení: Vojenská zotavovna Ovčárna pod Pradědem	
Nikdy nebudou zapomenuti	42
Cesta poděkování, úcty a pokory ve znamení vzdání holdu novodobým padlým	
Rukávové znaky	44
Manuál profesionálního vojáka	
Obavy zastaví hned v počátku	46
Armáda ČR a chladné zbraně 1. část	
Alianční škola přímo v praxi	48
Od první zahraniční mise našich vojáků pod velením NATO IFOR uplynulo čtvrt století	

Velitel mise EUTM v Mali generál František Ridzák:
Chceme se víc přizpůsobit potřebám malijské armády

Návrat do normálu

Nový mandát mise, onemocnění COVID-19, státní převrat. Velitel mise EUTM v Mali brigádní generál František Ridzák zažívá mimořádně náročné období. Jak ho zvládá a co chystá do budoucna, prozrazuje v následujícím rozhovoru.

Jste za polovinou mise, která byla značně ovlivněna onemocněním COVID-19. V čem vás zbrzdilo a co jste byli schopni i tak již udělat?

V polovině června, kdy jsme, už za přísných hygienických opatření, přebírali velení, jsme věděli, že jeden z našich hlavních úkolů bude navrácení výcvikových aktivit do původního stavu a vytvoření podmínek pro implementaci nového, pátého, mandátu, který rozšiřuje prostor operace na celé území Mali a navyšuje

personál i rozpočet. V dubnu musela zhruba polovina vojáků odcestovat domů a výcvikové aktivity se výrazně utlumily. Návrat vojáků do mise jsme pečlivě naplánovali a nakonec se našemu velení podařilo přesvědčit ústředí v Bruselu, že výcvik je nutné za dodržení všech hygienických opatření obnovit. Nemůžeme čekat na odeznění pandemie. To se povedlo. Dostali jsme souhlas zahájit výcvikové aktivity současně s návratem vojáků, který se měl uskutečnit v několika vlnách. V srpnu

však přišel státní převrat. Návrat vojáků do mise i veškerý výcvik Malijsců se musely opět zastavit.

Hospodářské společenství západoafrických států (ECOWAS) uvalilo na Mali sankce a stanovilo řadu podmínek, které musely být bezpodmínečně splněny – jmenování prezidenta pro přechodné období, premiéra a vlády, která dovede zemi za osmnáct měsíců k demokratickým volbám. Podílel jsem se aktivně na sérii jednání s ředitelstvím evropských misí

v Bruselu, velvyslanectvími Evropské unie v Mali a dalších partnerských zemí. České velení sledovalo politickou situaci a vývoj v rámci tamějšího Ministerstva obrany a Generálního štábu. Podmínky pro uvolnění embarga byly nakonec ze strany Mali naplněny.

Po maratónu jednání se mi povedlo soustředit pro bruselské ústředí veškeré podklady, aby se mise mohla vrátit do normálu. Nakonec jsme dostali pokyn, abychom se vrátili k původním schopnostem a obnovili výcvik. I přes veškeré překážky jsme pokračovali v přípravě a následně i samotné realizaci výcviku nových struktur ve prospěch Společných sil států G5 Sahel. Země EU záhy obdržely výzvu, aby zahájily přesun svého personálu předurčeného pro návrat do Mali. Vojáci se začali vracet začátkem listopadu. Plného „předpandemického“ stavu mise dosáhla koncem listopadu. Jako vůbec první velitel mise EUTM jsem byl pozván velitelem operace Barkhane do hlavního velitelství v hlavním městě Čadu

N'Djaměně, abychom domluvili vzájemnou spolupráci ohledně výcviku místních vojáků. Toto jednání bylo velmi pozitivní a umožní nám efektivněji synchronizovat vzájemné výcvikové aktivity.

Jak hodnotíte uplynulé období z vašeho pohledu?

Jako náročné. Epidemie onemocnění COVID-19 ho zásadně ovlivnila. Usilovně jsme pracovali na návratu mise ke svému jádru činnosti, prohlubovali jsme spolupráci s operací Barkhane, misí OSN MINUSMA a Společnými silami zemí G5 Sahel. Právě s ohledem na nový mandát pro země G5 Sahel plánujeme rozšířit výcvikové aktivity.

Uskutečnili jsme četné rekognoskace možností v Gao, Timbuktu a Sevaré, abychom mohli začít s výcvikem Malijců v polních podmínkách ve střední části Mali. Více se přizpůsobíme potřebám a operačním cyklům malijské armády, budeme vojáky cvičit blíže k místu

nasazení. Bude nutné vybudovat polní kempy v místech daleko od hlavního velitelství mise a zajistit, aby byly soběstačné, měly své vlastní zdroje a byly schopné realizovat výcvik v polních podmínkách. A to se zaměřením jak na centrální část Mali, tak i mimo Mali. EUTM tak rozšíří svůj příspěvek do „bezpečnostního trojúhelníku“. Mise OSN bude chránit civilní obyvatelstvo, operace Barkhane/Takuba zajišťuje kinetické operace, EUTM zabezpečuje výcvik místních vojáků.

S ohledem na nový mandát bude postupně docházet i k navýšení personálu mise. V roce 2021 by měla mít více než tisícovku vojáků. Na konci pátého mandátu to bude více než dvanáct set. Museli jsme také pro velení v Bruselu naplánovat navýšení kapacit pro práci nového personálu. Realizovali jsme rozsáhlé studie, kdy jsme museli pro misi vytipovat nové prostory. Zvažuje se varianta vybudování kempu poblíž bamackého letiště. Na pořadu je také možnost nového působíště mise v centrální části Mali.

V polovině ledna 2021 budete předávat velení španělským kolegům. Co vás ještě čeká?

Především návrat dlouho očekávaného personálu. Vráť se dvě stovky vojáků. Musíme je okamžitě začlenit, neprodleně znovu rozjíždíme výcvik. Pracujeme velmi intenzivně, ale jsme na to zvyklí. Nejdříve se do mise vrací kolegové z poradního pilíře mise, aby mohli co nejdříve začít provádět poradenství na úrovni Ministerstva obrany a Generálního štábu. Mimo výcvik má mise rozpracovaných několik dlouhodobých projektů pro rozvoj infrastruktury malijských vojáků. Například projekt financovaný českým Ministerstvem obrany, kde rekonstruujeme spojovací výcvikové středisko nedaleko Bamaka. Čekáme jen na poslední dodávku vybavení, dokončenou rekonstrukci brzy předáme malijským partnerům. Nedávno jsme také dokončili rekonstrukci malijské vojenské střelnice poblíž výcvikového kempu v Koulikoru. České velení také přichází s novou iniciativou rozsáhlé rekonstrukce poddůstojnické školy v Banankoro. Poddůstojníci totiž tvoří páteř malijské armády. Tohle je právě ta cílová skupina vojáků, kterou cvičíme, tedy vojáky na taktickém stupni velení, do stupně četa, rota, prapor. Zaměříme se rovněž více na témata mezinárodního humanitárního práva, lidských práv a genderové problematiky.

Říkal jste, že se dělala revize výcviku. Co jste změnili, případně jaké změny jste navrhli?

S novým mandátem má mise nové možnosti. Kromě plnění hlavního úkolu, tedy výcviku jednotek nasazovaných do operací, se bude nyní moci více přizpůsobit aktuálním potřebám malijské armády. Výcvik budeme více organizovat poblíž místa nasazení malijských jednotek, zaměříme se tedy více na jeho decentralizovanou formu. Naše specialisty pro výcvik budeme posílat do vzdálenějších míst v Mali, kde jich bude právě potřeba.

Samozřejmě za dodržení všech bezpečnostních opatření. Budeme tak více v kontaktu s našimi partnery přímo v terénu. Tohle nám umožní prohloubit vzájemnou sounáležitost, pružněji se přizpůsobit požadavkům. Navíc rozšiřujeme podporu i směrem k partnerům ze zemí G5 Sahel s prioritou na Burkinu Faso a Niger. Tohle bude úplně něco nového. Na nás Čechů nyní je, abychom otevřeli dveře do regionu. Také revidujeme katalog výcvikových aktivit, aby více odpovídal potřebám našich partnerů.

Jaká je zdravotní situace v Mali, jsou čeští vojáci v pořádku?

Dobře jsme zvládli koronavirovou krizi. Nyní jsme bez pozitivních případů, personál mise pravidelně testujeme, striktně dodržujeme veškerá hygienická opatření. Od květnového příjezdu jsme roušky neodložili. Žádný český voják není v izolaci ani v karanténě. Čeští vojáci jsou v pořádku.

Jak hodnotíte spolupráci s ostatními státy EU?

Velmi pozitivně. Intenzivní byla především ve spojitosti s obnovením aktivit mise, ať už na lokální úrovni mezi jednotlivými ambasádami nebo směrem k bruselské centrále.

Poznamenal nějak puč spolupráci s malijskými protějšky?

Mise EUTM tuto změnu politické situace v Mali mohla využít k navázání nových, intenzivnějších forem spolupráce s malijskými protějšky.

Jsou nějaká specifika, která teď s odstupem několika měsíců vidíte jinak než na začátku?

Jak už jsem na začátku zmínil, misi velmi ovlivnila epidemie koronaviru a státní převrat. To vedlo ke zpoždění našich plánů s implementací nového mandátu mise. Jednalo se ale o vnější vlivy, které jsme nemohli nijak ovlivnit. U nás se nic nezměnilo. Nadšení, chuť

a odhodlání stále máme, navzdory všem problémům, se kterými jsme se potýkali. Když je všechno v normálu a běží podle plánu, nevyžaduje to takové úsilí. Pokud se potýkáte s mimořádnými událostmi, jsou pracovní procesy daleko intenzivnější a náročnější. I když se koncem září v misi znovu objevily případy koronaviru, byli jsme schopni se s nákazou během čtyř týdnů vypořádat. Musíme si prostě na její přítomnost zvyknout a naučit se fungovat, samozřejmě s patřičnou obezřetností. I naši nástupci s tím budou muset počítat. Nákaza je všudypřítomná.

Text: mjř. Jakub Šimíček, foto: autor a Vladimír Marek

NOVOROČNÍ PŘÁNÍ

Opět se nám sešel rok s rokem. Ten letošní byl hodně mimořádný. Již od března se musela nejen armáda a resort, ale celá naše společnost vyrovnávat s epidemií koronaviru. Ta dokonce částečně utlumila výcvik. Na druhou stranu naši vojáci prokázali, že jsou schopni pomáhat společnosti i v případě ryze nevojenských hrozeb. Stáli tak v čele trasování a chytré karantény, pomáhali při zřizování odběrných míst, v nemocnicích, ústavech sociální péče, při kontrolách na hranicích, přepravě a distribuci roušek, respirátorů a dalšího zdravotnického materiálu. V pražských Letňanech vybudovali polní nemocnici. A tak bychom mohli pokračovat. I přes nepříznivou situaci se podařilo realizovat celou řadu akvizičních procesů. Završení mnohých projektů okamžitého dopadu již pocítili vojáci přímo v útvech. A to v podobě fasování nových polních stejnokrojů, balistických prostředků a dalšího materiálu. Úspěšně také pokračovalo budování nových útvarů a zařízení. Všechno tohle dohromady představuje nemalou naději do nadcházejícího roku.

Při této příležitosti bychom vám rádi poděkovali za vaši přízeň a současně popřáli příjemné prožití vánočních svátků. Do roku 2021 pak pevně zdraví a mnoho osobních i pracovních úspěchů. Jsme přesvědčeni, že i přesto, co právě prožíváme, se můžeme dívat do budoucnosti s optimismem.

Děkujeme vám za zájem o náš časopis a těšíme se na další spolupráci v nadcházejícím roce.

Redakce A reportu

Třicítka velitelů se při kurzu učila, jak přesvědčit vojáky k boji

Rozhodující je autorita

Členové Britského výcvikového a poradního týmu (BMATT), kteří se od roku 2000 podílejí na výcviku českých vojáků, tentokrát zavítali do Hranic k 71. mechanizovanému praporu. Uspořádali zde výcvik velitelů na nejnižších stupních, při kterém seznámili účastníky s problematikou velení, autority, ale i potřeby komunikace.

Celkem 30 velitelů se po čtyři týdny zdokonalovalo ve velení malým jednotkám a vedení podřízených. „Hlavně musí mít přirozenou autoritu,“ pojmenovává klíčovou vlastnost ideálního lídra organizátor kurzu kapitán David Kremlička a dodává: „Také musí být schopen rychle se rozhodnout a zavelet. To každý neumí.“ Na rozdíl od například velitele brigády, který velí prostřednictvím podřízených velitelů a při rozhodování má k ruce poradce – štáby, to má velitel družstva paradoxně těžší. Malá jednotka má od čtyř do osmi vojáků podle druhu vojska a úkolu. Proto je tak důležitý ten jeden z nich, který je řídí. Je to právě on, který v boji vojáka vědomě posílá do extrémního nebezpečí, což samozřejmě ví a musí být schopen to udělat. A v míru, při výcviku, musí stejně staré kolegy přesvědčit, že je to nutné a musí to udělat. To je základ. Aby vojáci svého kolegu-velitele poslouchali, je pro něj kromě rychlého a efektivního rozhodování nezbytná také dokonalá znalost všech zbraní a dalších prostředků, které má k dispozici.

Britové ve výcviku sází na individuální přístup

Kurz vedl kapitán Harry Mallalieu, který posluchače rozdělil do tří skupin. Každý měl svého odborného anglického lektora. „Tak je zabezpečen maximálně individuální přístup, na kterém jsou naše postupy založeny. Prostřednictvím množství metod a forem přípravy, založených především na nutnosti vzájemné spolupráce studentů, se naši instruktoři snaží zefektivnit jejich schopnost vést a řídit podřízené tak, aby byli schopni samostatně působit se svými týmy. Po nezbytné teoretické přípravě si vojáci museli nově nabyté postřehy vyzkoušet v praxi,“ uvedl kapitán Mallalieu. Účastníci kurzu si museli nejprve ujasnit úkol, který dostali, a se spolubojovníky probrat, jak jej

splnit. Trénovaly se způsoby propátrávání terénu, průzkum objektů, příprava léčky a přepadu, zorganizování taktického přesunu, vytváření bojových sestav, používání různých druhů signálů a dokonce i manipulace s mrtvými. Celý kurz byl v angličtině a každý byl průběžně hodnocen a neustále kontrolován. Pro účastníky tak šlo o jedinečný pohled na způsoby velení a mentoringu v Británii včetně důležitosti správného, ale stručného vysvětlení záměru velitele, nikoliv jen strohé vydání rozkazu.

Text a foto: kpt. Radek Hampl

Síly velmi rychlé reakce byly aktivovány během cvičení Brilliant Jump

Rychlý přesun do Litvy

Vojáci 71. mechanizovaného praporu Hranice jsou v letošním roce vyčleněni do Sil velmi rychlé reakce NATO – VJTF. Znamená to, že v případě potřeby je Aliance může kdykoliv povolát do akce. To se nyní stalo. Vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě generál Curtis Scaparrotti je v souvislosti se cvičením Brilliant Jump 2020 vyslal do Litvy.

„Vrchní velitel sil NATO v Evropě (SACEUR) má pravomoc tyto reakční síly povolát ke cvičení na území NATO kdykoliv podle svého uvážení. Nikdo nikdy dopředu neví, kdy, ve kterém státě a s jakou účastí se cvičení VJTF (Very High Readiness Joint Task Force) odehrají,“ vysvětluje zástupce velitele praporu a velitel aktivované jednotky major Martin Krč. „Cílem cvičení bylo otestovat, zda jsou jednotky schopné rychlý přesun nejen naplánovat, ale i provést. Prostřednictvím národních velitelů jsme obdrželi aktivizační rozkazy a do pěti dnů

jsme museli i s bojovou technikou a veškerým vybavením vyrazit,“ dodává major Krč. Dopřít se vojáci měli do výcvikových prostorů litevské armády. Cvičení totiž současně demonstrovalo připravenost k obraně členských států NATO.

200 vojáků a 50 kusů techniky

Během pěti dnů proběhly veškeré přípravy a na začátku listopadu z Hranic vyrazily dva vlaky s 200 vojáky a 50 kusy techniky. Úkol podle majora Krče dokonale prověřil štáb

praporu jak z hlediska všestranné přípravy, plánování, koordinace a zabezpečení reálného nasazení, tak také fungování informačních toků mezi praporem a brigádou VJTF. Jednotky zase několikrát procvičily postupy při nakládání pásové a kolové techniky, kontejnerů a dalšího materiálu na železniční vozy.

Tříminutová překládka BVP

„Téměř 1 000 kilometrů dlouhou cestu vlakem nám na hranicích Litvy zpestřila překládka z našich vagonů na litevské kvůli rozdílnému,

Vagonování techniky v Hranicích na Moravě

Nakládka a vykládka techniky prověřila schopnosti vojáků a logistiky.

širšímu, rozchodu kolejí," přibližuje svůj úkol velitel 2. mechanizované rotý kapitán Petr Bláha. „Spolupracovali jsme zde s litevskými vojáky a bylo znát, že jsou na to dokonale připraveni. Například překládka jednoho BVP s pomocí těžkotonážního jeřábu trvala pouze tři minuty.“ Po deseti dnech se oba transporty vrátily zpět domů. „Takto rozsáhlé cvičení vojsk NATO od všech vyžadovalo striktní dodržování vydaných rozkazů a časových norem. Naši vojáci prokázali, že jsou toho bez problémů schopni,“ pochválil příslušníky

71. mechanizovaného praporu jejich velitel podplukovník Libor Tesař.

COVID neměl šanci

Že jsou vojáci připraveni na vše, prokázali i dodržováním přísných hygienických opatření proti onemocnění COVID-19. Před odjezdem byli všichni opakovaně testováni, neodjel nikdo se sebemenšími příznaky nemoci. Každý den se několikrát všem měřila teplota, vojáci spotřebovali desítky litrů dezinfekce. I díky tomu se vrátili bez jediného nakaženého.

A fakta

Síly VJTF se skládají z brigád čítajících přibližně 5000 vojáků, podporované leteckými, námořními a speciálními silami. Cílem VJTF je zajištění vysoce profesionální a velmi rychlé reakce v případě potřeby ochrany integrity a celistvosti teritoria NATO. Jednotky VJTF jsou schopné vykonávat široké spektrum úkolů včetně okamžité reakce při kolektivní obraně členů Aliance podle článku V, zajištění operací krizového řízení, schopnosti okamžitého nasazení k zajištění podmínek pro nasazení dalších jednotek, podpory mírových operací i zajištění pomoci při katastrofách a ochraně důležitých infrastruktur.

Cvičení tak bylo nejen prověrkou špičkové logistické práce, velení a řízení, ale také drilovaných hygienických postupů. Nakažený voják by nebyl na bojišti nic platný a to platí samozřejmě i pro cvičení, které se v Litvě uskutečnilo.

Text: kpt. Radek Hampl, foto: archiv vojáků, NATO Flickr

První žena zemřela v misi

V pozorovatelské misi MFO na Sinajském poloostrově zahynula při havárii vrtulníku štábní praporčice Michaela Tichá

Ve čtvrtek 12. listopadu dorazila ze Sinajského poloostrova do Prahy zpráva zahalená do černého sametu. V dopoledních hodinách se v této části jihozápadní Asie během standardního zásobovacího letu zřítil americký vrtulník Black Hawk pozorovatelské mise MFO. Na jeho palubě zahynula kromě pěti amerických a jednoho francouzského vojáka i česká rotmistryně Michaela Tichá. Jednalo se o první českou vojákyni, která zahynula na zahraniční misi. Zároveň byl na pomyslný památník našich vojáků, kteří zahynuli v misi, připsán třicátý křížek.

„Michaela Tichá tragicky zahynula ve službě pro svou zemi. Proto jsem dnes rozhodl o jejím povýšení in memoriam do hodnosti štábní praporčice. Bohužel, vojenská služba je riziková a občas si vybere svou nejvyšší daň. V tomto případě je to o to smutnější, že zemřela mladá žena, která měla celý život a vojenskou kariéru před sebou,“ uvedl v této souvislosti ministr obrany Lubomír Metnar. „Ztratili jsme

jednoho z nás, rotmistryni Michaelu Tichou. Je mi to moc líto. Na některé věci se prostě nedá nikdy připravit. Upřímnou soustrast rodině,“ doplnil slova ministra náčelník Generálního štábu armádní generál Aleš Opat.

Michaela Tichá sloužila v Armádě ČR od roku 2017. Po absolvování kurzu základní přípravy ve Vyškově nastoupila jako mladší pracovník štábu 242. transportní a speciální letky 24. křídla dopravního letectva 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely. Mise MFO na Sinaji byla její první zahraniční operací. Působila zde jako mladší specialista 17. letecké jednotky Casa 8. úkolového uskupení AČR MFO. Všichni, kdo ji znali, se shodují v tom, že byla obětavá, svědomitě plnila rozkazy a vždy byla ochotna pomoci ostatním. Byla také velmi pracovitá. Ať se před ní objevil jakýkoliv problém, dokázala ho řešit. Uměla ale také naslouchat starším a zkušenějším. To ostatně potvrdil i velitel 24. základny dopravního letectví v Praze-Kbelích Martin Nezbeda a přidal k tomu

ještě její zarputilost pro nasazení, oddanost práci a plnění svěřených úkolů. „Pro nás je to velká tragédie, protože pocházela z naší základny. Je to o to větší tragédie, že byla takto mladá a navíc vojákyně,“ dodal s tím, že pro všechny členy základny byla čest s ní pracovat. Míša excelovala v extrémních závodech typu Spartan Race a fyzicky náročných hasičských soutěžích. Těch se poprvé účastnila už v jednadvaceti letech. V klání Toughest Firefighter Alive (česky Nejtvrdší hasič přežije) dokonce obsazovala přední příčky. Například v roce 2016 obsadila na Mistrovství Evropy v Polsku 3. místo mezi ženami. „Skromná dívka s velkým srdcem a odhodláním. Měla ohromnou sílu, často bojovala i v mužských kategoriích,“ řekl o ní Petr Kobylák, starosta Sboru dobrovolných hasičů z pražského Braníka, jejichž členem byla i Michaela Tichá. „Byla ztělesněním radosti ze života. Šikovná, pohodová, nekonfliktní a zároveň pokorná. Účast na její první misi v Sinaji byla pro ni splněným snem. A také satisfakcí

A fakta

Organizace Multinational Force and Observers (MFO) vznikla na základě mírové dohody mezi Egyptem a Izraelem v srpnu 1981, kdy Stát Izrael vrátil území Sinaje Egyptu. Hlavním cílem organizace, a její mise na Sinaji (od dubna 1982), je dohlížet na dodržování bezpečnostních podmínek mírové dohody.

Ve strukturách velitelství MFO na Sinaji působí od listopadu 2009 tři důstojníci Armády České republiky. Od 4. listopadu 2013 pak v misi slouží i jednotky leteckého kontingentu – letecký a pozemní personál AČR – s letounem Casa C-295M o počtu 15 osob. Jeho úkolem bylo zajištění monitorovacích, přepravních a zásobovacích letů.

Mise MFO Sinaj využívá v oblasti Sinaje dvou základen – jižní základnu v Šarm aš-Šajchu, kde je lokalizované velitelství mise, a částečně severní základnu na Sinaji v El Gorah.

V současné době působí v operaci MFO Sinaj příslušníci ozbrojených sil 13 zemí. Mezi hlavní úkoly MFO patří provoz kontrolních a propouštěcích míst (tzv. checkpointů), hlídková a pozorovatelská činnost podél hranic Egypta a Izraele a na území Sinaje a zajištění volné plavby přes Tiranskou úžinu.

Na Sinaji je nasazen náš
dopravní letoun Casa C-295.

za úsilí, s jakým se snažila prosadit ve stále spíše mužském světě hasičů a vojáků. Bylo to jen potvrzení její odvahy, odhodlání i lidských kvalit.“ Vyznamenat zesnulou se rozhodl také prezident republiky Miloš Zeman. U příležitosti státního svátku 28. října 2021 jí udělí in memoriam medaili Za hrdinství.

Text: Vladimír Marek a Michal Voska,
foto: Michal Voska, archiv ÚU AČR MFO, archiv rodiny Michaely Tiché

Liberečtí chemici drží od 1. ledna 2021 jako součást mnohonárodního praporu nepřetržitou roční pohotovost k plnění úkolů v oblasti CBRN

Připraveni kdekoliv zasáhnout

Výbuch nelegální laboratoře a možná přítomnost nebezpečných látek rozptýlených do okolí. To je okamžik, kdy je aktivována polní chemická laboratoř a do terénu vyráží odběrový tým. Jeho úkolem je z místa incidentu odebrat vzorky a transportovat je do polní laboratoře, která vzorky analyzuje a případně potvrdí přítomnost nebezpečných látek. To byl jen jeden z desítek scénářů různých incidentů, které plnila liberecká jednotka 31. pluku radiční, chemické a biologické ochrany vyčleněná pro působení aliančních Sil rychlé reakce NRF (NATO Response Force).

Po skončení akce musí projít
technika dekontaminací.

Radiačně-chemický
průzkumný tým v terénu

„Ve chvíli, kdy ohlásí náš radiačně-chemický průzkumný tým, že došlo při pozorování nelegální laboratoře k incidentu, provádí zároveň výstrahu a varování jednotek. Za podpory bojových prvků dochází k vyslání odběrového týmu, který odebere vzorky a transportuje je do polní laboratoře. Ta vzorky analyzuje a potvrdí případně přítomnost nebezpečných látek,“ popisuje jeden ze scénářů velitel Úkolového uskupení chemických schopností podplukovník Jiří Kapitán. „V případě potvrzení nebezpečných látek informuje laboratoř nadřízený stupeň velení, aby rozhodl o dalším postupu. Následně musí být síly a prostředky, které mohly být v daném prostoru kontaminovány nebezpečnými látkami, dekontaminovány.“

Téměř tři stovky českých armádních chemiků budou celý příští rok připraveny k nasazení kdekoli na světě v rámci aliančních Sil rychlé reakce NRF. Liberecký pluk pro příští rok vyčlenil pro tento mnohonárodní prapor multifunkční rotu (MF Coy), jejíž součástí jsou rota radiačního a chemického průzkumu, četa dekontaminace a nadto další dvě stovky vojáků a sto kusů techniky. Spolu s Českou republikou přispívají do NRF také Německo, Bulharsko, Belgie, Slovinsko, Španělsko a USA.

Zajištění vzorků a analýza

Součástí Úkolového uskupení NRF je také polní laboratoř. Tu tvoří radiometrická a chemická část a sem také putují zajištěné vzorky k následné analýze.

„Od doby, kdy dojde naše jednotka na místo působení, jsme schopni složit kontejner zhruba do hodiny. Plnohodnotné fungování pak záleží na době transportu laboratoře, protože přístroje vyžadují přípravu pro jejich aktivaci. Fungovat můžeme neomezenou dobu za předpokladu dodávání surovin, které jsou nutné pro analýzu,“ vysvětluje zástupce velitele laboratorního kompletu v uskupení NRF nadporučík Michal Kokeš. „Poté, co obdržíme informaci o incidentu, vyjedou naše odběrové týmy přímo na místo. Tam odeberou vzorky a transportují je do polní laboratoře, případně do určených laboratoří. Následně probíhá jejich analýza.“

Každou laboratoř tvoří tým pěti osob. Dva důstojníci, dva praporčíci a jeden poddůstojník jako řidič. Laboratoř se dělí na dvě části. Analytickou, kde probíhá samotné zpracování výsledků, a tzv. přípravou, kde dochází k přípravě vzorku tak, aby mohlo dojít k jeho analýze. „Určení látky závisí na mnoha okolnostech. Pokud bude vzorek tzv. čistý, můžeme mít jeho výsledek takřka okamžitě. Ale když budeme například odebírat zeminu, která bude kontaminována nebezpečnou látkou, příprava k analýze si vyžádá i několik hodin. Pro radiometrickou laboratoř se musí vzorek nejprve vysušit, a to si vyžádá nějaký čas. Vždy záleží na druhu vzorku, ale obecně by se dalo říci, že jsme schopni je analyzovat od jedné

Informace získané radiačně-chemickým průzkumným týmem se okamžitě předávají do místa velení.

hodiny do jednoho dne,“ konstatuje nadporučík Kokeš. „Laboratoř po analýze vzorku pak dodává informace veliteli do tzv. sběrného centra, kde se soustřeďují. Ty pak slouží místu velení, aby rozhodlo o dalším postupu.“

Certifikování pro nasazení

„V rámci cvičení Yellow Cross jsme zdokonalovali a následně prokazovali schopnosti pro naše působení v mezinárodním prostředí při plnění široké škály CBRN událostí,“ informuje podplukovník Jiří Kapitán a dodává, že v rámci bojové připravenosti musela jednotka prokázat veškeré schopnosti, které jsou po českých chemických požadovány při případném nasazení v zahraniční operaci.

Během cvičení Yellow Cross 2020 byla provedena certifikace jednotek úkolového uskupení zařazených do aliančních sil rychlé reakce NRF 2021 (CJ CBRN Def. TF) na národní úrovni a prověřena připravenost tohoto uskupení pro spojeneckou operaci. Do cvičení se zapojili vojáci z 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany, 14. pluku logistické podpory, 15. ženijního pluku, 44. lehkého motorizovaného praporu a dalších složek Armády ČR.

Certifikačního cvičení mnohonárodního praporu radiační, chemické a biologické ochrany Yellow Cross 2020 se z důvodu přetrvávajících protipandemických opatření zúčastnilo „jen“ dvě stě padesát cvičících vojáků, což je pouze něco málo přes polovinu celého úkolového uskupení. Vzhledem k tomu, že cvičení začalo ještě před zprůsvětlením hygienických nařízení a vyhlášením mimořádných opatření, se podmínky cvičení upravovaly podle aktuální situace.

„Cvičení se zařadilo mezi ta důležitá pro přípravu jednotek do zahraničních operací. Přijatá hygienická opatření byla velmi přísná a epidemiologická situace byla v průběhu celého cvičení průběžně sledována a vyhodnocována. Vojáci byli pod lékařským dohledem,“ uvedl podplukovník Jiří Kapitán. „Jsem rád, že přes všechna úskalí, která jsme během období

výstavby a přípravy a v průběhu samotného cvičení museli překonat, je nyní naše jednotka úspěšně certifikována. Tím jsme splnili jedno z několika kritérií pro případné nasazení úkolového uskupení v zahraniční operaci v příštím roce.“

Ocenění britským generálem

Součástí libereckého 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany je česko-britské velitelství brigády radiační, chemické a biologické ochrany pro Spojenecký sbor rychlé reakce ARRC (Allied Rapid Reaction Corps). Velitelství vzniklo v roce 2008 a sídlí v Liberci. Jeho úkolem je sjednotit koncepci ochrany proti zbraním hromadného ničení sboru a velet přiděleným jednotkám v operaci. Je součástí Spojeneckého sboru rychlé reakce ARRC, který je mnohonárodním sborem pod britským velením s velitelstvím dislokovaným v Gloucestershiru (Velká Británie).

Během certifikačního cvičení Yellow Cross navštívil velitel Spojeneckého sboru rychlé reakce ARRC generál sir Edward Smyth-Osbourne česko-britské velitelství brigády radiační, chemické a biologické ochrany.

Úkolové uskupení je postaveno na bázi 311. praporu radiační, chemické a biologické ochrany. Cvičení se dále účastnili i vojáci ze 44. lehkého motorizovaného praporu z Jindřichova Hradce, logistici z Pardubic, spojaři z Lipníka nad Bečvou a ženisté z Bechyně. Další účastníky, byť v omezeném počtu kvůli hygienickým nařízením z důvodu covidových opatření, byli chemičtí specialisté z Belgie, Bulharska, Polska, Slovinska a Španělska. I to byl jeden z důvodů návštěvy britského generála.

„Velice si vážím vzájemné spolupráce České republiky a Velké Británie. Jsem přesvědčen, že společné působení česko-britského velitelství je neocenitelným přínosem pro obě země v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení,“ řekl generál Smyth-Osbourne.

Text a foto: Jana Deckerová

Príslušníci 15. ženijního pluku uspořádali externí kurz pro chemické pozorovatele

Vyhodnocení chemického průzkumu s využitím chemického průkazníku CHP-71 a CHP-5

Testování teoretických i praktických znalostí

Chemický pozorovatel dokáže ovládat přístroje radiačního a chemického průzkumu, ochrannou masku si správně nasadit i o půlnoci, a hlavně funguje jako poradní orgán svého velitele v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení. Tato funkce by měla být na každé rotě zastoupena minimálně dvěma vojáky. Protože je jich ale stále nedostatek a kurzy se kvůli koronaviru značně omezily, rozhodli se příslušníci 15. ženijního pluku pod záštitou Velitelství výcviku – Vojenské akademie uspořádat externí kurz pro své vojáky přímo v posádce Bechyně.

V prvním týdnu se desítky ženistů 15. ženijního pluku věnovaly pouze teoretické přípravě. „Nejprve se seznámili s bojovými chemickými látkami, rozdělením zbraní hromadného ničení, jak probíhá radiační a chemický průzkum a celkově s prostředky, které má chemický pozorovatel k dispozici pro hodnocení radiační a chemické situace v rozmístění své jednotky,“ popsala zlomek náplně teoretické části výuky vedoucí kurzu poručice Jitka Hladíková.

Nově získané znalosti si pak mohli cvičící vyzkoušet v druhém týdnu, kdy přišla na řadu praktická část. Pro chemického nováčka desátníka Šimona Abraháma byla nejzajímavější práce s přístroji: „Nikdy před tím jsem se s nimi v armádě nesetkal, a tak mi to připadalo velmi zajímavé. Když jsme pak

museli pracovat v oblecích, s maskou a celý přístroj si připravit a ovládat v rukavicích, nebylo to vůbec jednoduché.“

„Pro průzkum používáme stará i nová zařízení. Od chemického průkazníku CHP-71 ze 70. let, který slouží k detekci bojových chemických a průmyslových nebezpečných látek, přes dozimetrický přístroj DP-86, až po novou soupravu pozorovatele, která obsahuje např. radiometr RDS 200, určený k měření úrovně radiace a stupně radioaktivní kontaminace,“ upřesnil používaný materiál instruktor kurzu rotmistr Jindřich Pajchl. Kromě měřicích přístrojů nechyběly ani ochranné obleky FOP-96 (filtrační ochranný převlek) ve vzoru maskáčů vz. 95 a ochranná maska OM-90, která je součástí výstroje

každého vojáka. „Podle mě je to jedna z nejlepších ochranných masek v armádách NATO, která se v současné době používá. Je vyrobena ze speciálního materiálu, který je lehký a udržovatelný,“ dodal rotmistr Pajchl.

Mezi další dovednosti chemického pozorovatele patří bezesporu i předávání zpráv CBRN (chemical, biological, radiological, nuclear). „Jedná se o standardizovaný formát zpráv, který používají všechny armády NATO k předávání dat o radiační, chemické a biologické situaci. Pozorovatel by měl umět tyto zprávy vytvářet, dešifrovat, ale také adekvátně předávat svému veliteli. Na základě právě těchto informací je i vševojskový velitel schopen přijmout účinná opatření, aby chránil svoji jednotku před účinky zbraní hromadného ničení nebo průmyslových nebezpečných látek,“ vysvětlila další téma v rámci kurzu poručice Hladíková.

Výcvik nakonec uzavřelo závěrečné testování jak praktických, tak teoretických znalostí. Pro desátníka Abraháma, který zakončil kurz s celkově nejlepším výsledkem, tímto ale jeho příprava nekončí. „Můžeme ještě absolvovat kurz CBRN instruktora. Mě osobně by to bavilo a chtěl bych v tom pokračovat.“

Text a foto: kpt. Zuzana Králová

S ředitelem odboru pro válečné veterány plukovníkem gšt. Karlem Vávrou jsme hovořili nejen o novele zákona o válečných veteránech

Změny již příští rok

Počátkem letošního roku se ředitelem odboru pro válečné veterány stal plukovník gšt. Karel Vávra. A právě jeho jsme požádali o následující rozhovor.

Co vás vedlo k přihlášení se do výběrového řízení na ředitele odboru? Jaký je váš vztah k válečným veteránům?

Činnost odboru pro válečné veterány jsem už předtím sledoval. Vedle dalších oblastí je péče o válečné veterány jednou z hlavních působností tohoto odboru a já jsem v tom viděl příležitost dělat práci, jež je péčí a službou lidem, kteří si ji zaslouží. K druhoválečným i novodobým veteránkám a veteránům mám kladný vztah. Nejen pro jejich významné činy, službu a reprezentaci své země a nejen proto, že sám jsem válečným veteránem. S postupem doby,

kdy jsem se mohl jako ředitel odboru setkat s řadou dalších válečných veteránů, které jsem do té doby osobně neznal, musím říci, že zasloužený respekt k těmto lidem u mne ještě vzrostl. Zejména u těch, kteří přes řadu různých okolností i nesnází nadále obětují nemalý díl svého volného času a úsilí službě válečným veteránům. Mám na mysli jak jednotlivce, tak členy nebo představitele veteránských spolků a organizací. Většina z nich je pro mne příkladem v tom, jak se vypořádali s odchodem do civilního sektoru a jak se v něm aktivně a úspěšně uplatnili.

Na počátku letošního roku se diskutovalo o tom, zda by v čele odboru pro válečné veterány měl být voják z povolání, nejlépe pak válečný veterán. Vy splňujete obě tyto podmínky, je to podle vás výhodou?

Být vojákem a válečným veteránem může být výhodou zejména při jednání se současnými i bývalými vojáky z povolání, s válečnými veterány, se zástupci naší armády, ozbrojených sil či představiteli Generálního štábu, ale také s příslušníky jiných silových resortů nebo s veteránskými a dalšími spolky, s nimiž má Ministerstvo obrany uzavřeno memorandum o spolupráci. Nedávné sociální průzkumy ukázaly, že současná společnost dává poměrně vysokou důvěru právě armádě, se kterou je uniforma úzce spjata. Takže výhodou to může

být nejen tam, kde je s uniformou a služebním poměrem v ozbrojených složkách či sborech přímý kontakt, ale i při jednání s jinými subjekty státní správy a samosprávy nebo i v privátní sféře. Osobně očekávám, že tomu tak bude např. i při plánovaných jednáních mezivládních komisí k péči o válečné hroby.

Od roku 2015 jste působil jako zástupce ředitele Agentury profesního rozvoje a aktivit. Využijete v současné funkci zkušenosti z tohoto období?

To byla moje velká životní zkušenost. Sice jsem byl zástupce ředitele, ale zejména jsem byl ředitelem a náčelníkem odboru, který se na úseku činnosti státního tajemníka v Ministerstvu obrany, jako manažera cíle, zabývá problematikou plánování, programového financování, přípravou projektů spolufinancovaných z Evropské unie a také zřizováním a provozováním dětských skupin v resortu Ministerstva obrany. Podobně jako u odboru pro válečné veterány je u tohoto odboru poměrně široká působnost, která se vzájemně prolíná a vše musí být sladěno. I když je tam činnost i administrativy hodně, není to „jen o papírech“, ale hodně o práci s lidmi a o každodenní součinnosti s dalšími odbory a odděleními jak v podřízenosti státního tajemníka v MO, tak mimo ni. Stále se mi potvrzuje, že pro úspěšnou práci je klíčové, aby byl sebraný kolektiv. Nikde to zřejmě není ideální, ale je důležité navzájem se poznat a moci se jeden na druhého spolehnout.

Jaká je vaše vize v oblasti péče o válečné veterány, připravujete v tomto směru nějaké změny? Kolik vlastně v ČR válečných veteránů máme?

Na začátek podotýkám, že je rozdíl, když člověk stojí vně a když je uvnitř dění. Moje vize v této oblasti se tedy zákonitě vyvíjejí. Změny budou na pořadu dne již příští rok a jejich příprava probíhá, takže bych nerad něco prezentoval dopředu. Nakolik budou změny

Váleční veteráni mají za sebou mimo jiné službu v Mali.

významné, bude záležet od výsledků vyhodnocení stávající Koncepce péče o válečné veterány. Ta platí od roku 2017 a na jejím základě se péče o válečné veterány poměrně významně stabilizovala a lépe ukotvila i v resortních vnitřních předpisech. V současné době máme 260 druhoválečných veteránů a 15,5 tisíce novodobých veteránů, kteří jsou držiteli osvědčení. Druhováleční veteráni nám bohužel zejména v covidové době hodně ubývají. Novodobých veteránů naopak výrazně přibývá. Je tu i stárnoucí generace těch, kteří prošli prvními misemi v 90. letech a dožívají se důchodového věku. V kategorii „60 plus“ je nyní pečováno o více než 1 100 novodobých válečných veteránů. Z 15,5 tisíce novodobých válečných veteránů je více než polovina v činné službě vojáka nebo slouží v aktivní záloze.

I když k tomu název může svádet, nepečujete pouze o veterány. Můžete přiblížit, jaká je vlastně struktura odboru a jeho hlavní úkoly?

Odbor pro válečné veterány má poměrně širokou působnost. Je členěn na oddělení péče o válečné veterány, oddělení vydávání osvědčení – 3. odboj a na oddělení péče o vojenské

důchodce. Hlavními úkoly jsou zejména výkon státní správy v oblasti péče o válečné veterány ve smyslu zákona č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, péče o válečné hroby ve smyslu zákona č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech a pietních místech, pak spolupráce se zájmovými spolky, s nimiž má Ministerstvo obrany uzavřeno memorandum o spolupráci, vydávání osvědčení účastníkům odboje a odporu proti komunismu podle zákona č. 262/2011 Sb. a samozřejmě i zabezpečování péče o vojenské důchodce. Od ledna 2021 dojde u odboru v rámci schválené systemizace k některým organizačním změnám, kterými budou rovnoměrněji rozloženy vykonávané agendy a využitelný potenciál odboru.

Současná koronavirová krize dopadá velice tvrdě především na starší lidi. Je vůbec možné s těmi nejstaršími druhoválečnými a i novodobými veterány v důchodovém věku nějak pracovat při dodržování současných opatření?

Odbor pro válečné veterány v této oblasti dlouhodobě spolupracuje s veteránskými spolky. Péče o druhoválečné veterány, stárnoucí novodobé veterány i veterány, kteří prožívají komplikované životní situace, je cílem projektu, který zajišťuje Československá obec legionářská pomocí svých terénních pracovníků a koordinátorů pro celkem 1 400 válečných veteránů. V projektu to není zjišťováno, ale začátkem listopadu bylo asi dvacet osob pozitivních na COVID-19 a pět z nich bylo hospitalizováno v nemocnici. V této době je osobní kontakt uskutečňován jen na vyžádání válečným veteránem v situaci, kdy je to nutné. Terénní pracovník je přitom vybaven osobními ochrannými prostředky. Vynucené nahrazování osobního kontaktu neosobní formou telefonu nebo internetu je ale ze strany válečných veteránů hodnoceno v naprosté většině pozitivně. Váleční veteráni dostávají v rámci projektu každý měsíc čtyřstránkový informační bulletin o stávajícím dění a je od nich získávána zpětná vazba. Všichni váleční veteráni, kteří potřebují jakoukoliv pomoc, se mohou kdykoliv ozvat na kontakty zveřejněné na webových stránkách našeho odboru.

Odbor pro válečné veterány má na starosti i hroby našich padlých vojáků a s tím spojené pietní akty.

Musím poděkovat válečným veteránům, kteří patří do nejrizikovější skupiny, že se v takto složité době chovají zodpovědně a omezují své osobní kontakty. Nemohu také nezmínit podporu psychologické služby AČR v situacích, kdy u válečných veteránů hrozila nějaká rodinná nebo osobní kolize. Psychologové odboru plukovnice Sovákové našim veteránům i terénním pracovníkům byli k dispozici. I když péči o válečné veterány provádějí zkušení pracovníci, pro její náročnost kvůli psychické zátěži plánujeme využít nabídky odboru operační psychologie na systematické proškolení těchto pracovníků.

V nejbližších dnech by se mělo otevřít další komunitní centrum pro válečné veterány v Ústřední vojenské nemocnici. V čem jsou tato centra přínosná?

Komunitní centra pro válečné veterány jsou zřizována při vojenských nemocnicích. Jejich posláním je být centrem volnočasových aktivit ve vztahu jak k válečným veteránům a jejich rodinným příslušníkům, tak i ke školní mládeži či široké veřejnosti. Poskytují svým návštěvníkům řadu informací, organizují pro ně zajímavé kulturní, společenské i vzdělávací akce a poskytují i potřebné zázemí pro setkávání. Pro zájemce především z řad válečných veteránů zprostředkovávají poradenství při řešení osobních, rodinných či pracovních a jiných problémů (např. finanční nebo právní poradenství), případně zajistí psychologickou nebo duchovní pomoc. Zatím máme dvě komunitní centra pro válečné veterány, první v Brně, které funguje již od roku 2016, a druhé v Olomouci, které zahájilo svou činnost v roce 2019. Na jedné straně je velká škoda, že současná doba nepřeje tomu, aby mohla standardně fungovat, na druhé straně se personál komunitních center snaží aktivně a užitečně zapojit do jiných, např. administrativních nebo

Pietní akt na bachmačském nádraží, o které svedli v březnu 1918 jednu z rozhodujících bitev naši legionáři.

podpůrných činností pro svého zřizovatele. To se v době, kdy řada zdravotníků a dalších pracovníků pro nemoc či karanténu chybí, opravdu hodí. Termín otevření nového komunitního centra v Praze v předvečer Dne válečných veteránů sice nemohl být dodržen, ale centrum je ale na své otevření připraveno a jeho personál se kromě sdílení svých akcí, různých informací nebo nabídek na sociálních sítích intenzivně věnoval např. hlídání dětí v Covid-školce, aby se rodiče zdravotníci mohli v této náročné době věnovat své práci pro nemocné.

Před časem jste zmínil, že největším problémem novodobých veteránů je jejich připravenost na přechod do civilního života a uplatnitelnost na trhu práce. Jak jim v tomto směru můžete pomoci?

Problém připravenosti na přechod do civilního života u části válečných veteránů přetrvává, ale není nový. Už od roku 2017, kdy bylo resortem obrany uzavřeno memorandum s Úřadem práce ČR, probíhá podpora zaměstnanosti a zvýšení konkurenceschopnosti válečných veteránů na trhu práce. Agentura personalistiky AČR při seminářích pro odcházející vojáky informuje o možnosti rekvalifikace nabízené

Úřadem práce již v době, kdy jsou tyto vojáci v personální dispozici. Na krajských pobočkách jsou speciálně vyškolení pracovníci pro kontakt s bývalými vojáky a válečnými veterány. Vedle Úřadu práce ČR spolupracuje odbor pro válečné veterány na základě uzavřeného memoranda také se Svazem průmyslu a dopravy ČR, který na svých stránkách zveřejňuje seznam svých členů, kteří hledají nové pracovníky z řad bývalých vojáků a válečných veteránů. Seznam je rozdělen po krajích, aby byl pro zájemce co nejpřehlednější. Vedle odkazu na databázi Svazu průmyslu a dopravy máme na webových stránkách odboru pro válečné veterány zveřejněnou aktualizovanou tabulku dalších volných pracovních pozic.

V rámci přípravy aktualizace Konceptu péče o válečné veterány se znovu oživila i myšlenka osobnostních profilů, s jejíž realizací by nám pomohl odbor operační psychologie Agentury vojenského zdravotnictví. Profil poslouží jako doporučení zaměstnavateli, který jej může využít k rozhodnutí o obsazení konkrétní pracovní pozice, pro kterou využije specifických vlastností a vojenských dovedností uchazeče.

Nasazení našich vojáků v Iráku v souvislosti s předáním letounů L-159

V současné době pracujete na novele zákona 170/2002 Sb., o válečných veteránech. Co nového by měla veteránům nabídnout?

Nyní připravovaná novela zákona o válečných veteránech je spíše technického rázu a bude obsahovat zejména upřesnění některých již překonaných ustanovení. Umožní aktuální vedení potřebných údajů o válečných veteránech v příslušné databázi, což zlepší i možnosti je kontaktovat a komunikovat s nimi. Dále novela přinese zapracování vymezeného statutu komunitních center pro válečné veterány, podílení se ostatních organizačních složek státu na péči o válečné veterány nebo finanční účast resortu obrany na důstojném

A fakta

Plukovník gšt. Karel Vávra vystudoval VVŠ PV Vyškov a dvousemestrální specializovaný kurz na Právnické fakultě Univerzity Karlovy se zaměřením na sociální politiku. V letech 1993–2002 působil ve finanční službě Armády ČR. Po reorganizaci složek integrovaného Ministerstva obrany přešel na sekci plánování sil. Od roku 2008 pracoval jako vedoucí referátu podpory vojenského vzdělávání, zabýval se problematikou plánování a financování vojenských škol. V roce 2015 se stal zástupcem ředitele Agentury profesního rozvoje a podpory aktivit. V letech 1999 až 2000 se účastnil zahraniční mise SFOR v Bosně a Hercegovině. V roce 2020 se stal ředitelem odboru pro válečné veterány.

pohřebním obřadu u válečných veteránů v situaci, kdy by jinak proběhl tzv. sociální pohřeb. Mělo by být také snazší poskytnout spolkům k jejich shromažďování dočasně volné prostory. Je možné, že se tyto změny ještě rozšíří o další, které vyplynou z aktualizace stávající Koncepce péče o válečné veterány.

Novinkou by měla být i příprava nové Koncepce péče o válečné veterány na období let 2022 až 2026. Co všechno by měla obsahovat, budou tam nějaké zásadní změny?

Jak jste již zmínil, současná Koncepce péče o válečné veterány platí od roku 2017. Její nosnou ideou je, že zachovává péči o druhoválečné veterány a přitom se zaměřuje na péči o veterány novodobé, což logicky vyplývá ze situace, kdy bohužel druhováleční veteráni stárnou a odcházejí a novodobých veteránů významně přibývá. Pro její aktualizaci budou platit obdobné principy i zaměření na dosud

poskytovanou sociální, zdravotnickou a psychologickou péči a na mediální podporu. Změny v koncepci se budou týkat vytváření kapacit a benefitních programů potřebných pro adekvátní sociální a zdravotní péči o stárnoucí novodobé válečné veterány, dále rozšiřování komunitních center pro posílení poradenské péče v období adaptačního procesu přechodu válečných veteránů do civilního sektoru a pro vytvoření trvalého zázemí, ve kterém se budou moci scházet nejen jednotlivci nebo rodiny, ale i veteránské spolky a hnutí, jejichž význam v oblasti péče o válečné veterány v budoucnu dále poroste.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a Michal Voska

Příslušníci sedmé mechanizované brigády byli nasazeni v Domově seniorů v Hranicích

Pomáhali, kde bylo třeba

Stovky vojáků napříč útvary se zapojují do boje s koronavirem na mnoha úrovních. Od nasazení zdravotníků až po běžné vojáky, kteří kupříkladu pomáhají seniorům, ale i dalším potřebným v nemocnicích. Představme si příběhy několika z nich.

V domově pro seniory se za měsíc vystříдалo 26 vojáků ze spojovací rotý a desítka vojáků ze 71. mechanizovaného praporu. Pět vojáků pak pomáhalo v hranické nemocnici. Celkově se v domově pro seniory vystříдалo 36 vojáků. Jedním z důvodů bylo, že se u několika z nich začaly projevovat příznaky nákazy COVID-19. To se potvrdilo u tří vojáků, 11 skončilo v karanténě, nakonec s negativním výsledkem testů.

Před náročným nasazením bylo třeba vojáky otestovat, proškolit, zajistit veškeré hygienické a ochranné prostředky a hlavně testované a připravené vojáky držet v karanténě přímo v kasárnách z toho důvodu, aby nedošlo k nákaze ještě před jejich nasazením. Případně aby se nákaza neprojevila právě při pomoci oslabeným pacientům v nemocnici či rizikové skupině seniorů v Domově pro seniory Hranice. Své příběhy z nasazení nejlépe vypráví vojáci, pro které byl tento typ pomoci něčím jiným, než je jejich běžná činnost.

Rotmistr Jiří Studený

U sedmé mechanizované brigády sloužím na spojovací rotě 15 let. Byl jsem vybrán jako velitel skupiny nasazení pro pomoc v Domově seniorů v Hranicích. Po příjezdu na místo našeho působení jsme se rozdělili do pracovních skupin na čtyři oddělení. Ubytovali nás v domově, protože během nasazení jsme nesměli domů, abychom se nenakazili. Personál si nás na každém oddělení zaučil. Ukázal nám, kde je čistá a špinavá zóna, kde se ukládají znečištěné hygienické pomůcky a kam se pak vyváží. Jelikož nikdo z nás nebyl zdravotník a neměli jsme nikdo kurz pečovatele či sanitáře, mohli jsme pouze asistovat při hygienických úkonech u klientů. Na odděleních jsme mohli samostatně rozvážet a roznášet stravu a tekutiny, doplňovat hygienické pomůcky klientům, uklízet či vynášet znečištěné hygienické pomůcky a ochranné prostředky. Jednou z důležitých součástí byla i komunikace s klienty. Bude to znít asi hrozně, ale uvědomil

jsem si, že pro klienty je to důležité. To, že s nimi mluvím i někdo jiný než personál, pro ně totiž představovalo vítanou změnu. V situaci, kdy obyvatelé domova komunikují se svými rodinami pouze díky sociálním sítím či mobilnímu telefonu, je na nich vidět, jakou radost mají, když se s nimi bavíme a nasloucháme jim. V důsledku karantény jsou totiž pouze na svých pokojích, nesmí se pohybovat po domově a s nikým se setkávat. Naše směny byly po dvanácti hodinách, tj. denní od 6:00 do 18:00 hodin a noční od 18:00 do 6:00 hodin. Vždy jsme měli dvě denní a pak noční. Bylo to sice trochu náročné, ale aspoň nám to uteklo. Práce to nebyla fyzicky příliš náročná, šlo převážně o psychiku. Obdivuji všechen personál, který zde pracuje, jsou úžasní a mají můj velký respekt a obdiv. Pro mě, a myslím, že i pro spoustu z nás to byla užitečná zkušenost.

Desátnice Veronika Cibulková

Na spojovací rotě sloužím čtyři roky. Jakmile jsme byli povoláni na výpomoc do domova seniorů, tušila jsem, co nás čeká a s čím se můžeme setkat. Ale realita byla ještě intenzivnější, než má představa.

Hned první den jsem si uvědomila, jak je tato práce náročná, a to jak fyzicky, tak psychicky. Ne všichni klienti jsou soběstační, takže jsem se hned při první výpomoci s hygienou klienta pořádně zapotila. Bohužel jsem se setkala i s nepříjemnou situací, ale to nás tady bylo asi víc. Když jsem šla na pokoj klienta posbírat nádobí po snídani, tak jedna klientka zemřela. Nic příjemného to nebylo, ale v tu chvíli jsem si uvědomila, že je tady o klienty dobře postaráno a personál se jim snaží dát vše, aby byl jejich pobyt co nejpříjemnější. Myslím, že toto byla pro nás všechny jedna ze životních zkušeností, ale hlavně jsem si uvědomila, že personál, který v domově pracuje, má můj velký obdiv a respekt.

Desátník David Málek

Na spojovací rotě u 7. mechanizované brigády sloužím tři roky. S přítelkyní jsme sice odloučení pouze měsíc, ale o to víc mi chybí, když jsem takový kousek od domova. Kompenzujeme si to aspoň videohovory. Situace zde v domově není úplně jednoduchá. Není to tady totiž o fyzické práci, ale spíše o psychické zátěži. Proto mám pocit, že nám rodiny schází ze všeho nejvíce. První den nám náš velitel rotmistr

Jiří Studený, který nás nadmíru podporuje, ukázal, jak se oblékat do ochranných obleků a používat ochranné pomůcky. Následně nám místní personál předvedl, jak to tady chodí a jak se věci mají. Ubytování jsme byli po třech, někde po pěti. V den našeho příjezdu jsme se začali zaučovat na chod oddělení a nastoupili do dvanáctihodinových směn. Směny jsme museli absolvovat v ochranných oblecích. Vždy jsme se sestrou/pečovatelkou obešli všechny klienty a personál nám řekl, jakou asistenci od nás vyžaduje. Já osobně jsem zažil dvě úmrtí na oddělení, obě při

noční směně. Myslím si, že zrovna tohle není pro každého. Nikomu takový zážitek nepřeji. Až tady jsem si uvědomil, jak je život krátký a že je potřeba si ho užívat na 100 % dokud to jen jde.

Všichni se ale snažíme a navzájem se podporujeme. Sestry nás vychvalují do nebes a říkají, že jim po nás bude smutno, jsou to super ženské. Rádi bychom jim pomohli více, ale i my se těšíme domů za rodinami.

Zpracoval: Michal Voska, foto: archiv vojáků 7. mb

Vojáci se zdravotníky tvoří jeden tým, skvěle si rozumí.

**Vojenští hasiči jako první v České republice prošli
výcvikem v ohňovém trenažéru Fire Dragon 9000**

Zautomatizovat naučené drily

Náročným výcvikem v ohňovém trenažéru prošlo koncem října 2020 ve Staré Boleslavi celkem 64 vojenských hasičů. Jeho cílem bylo prověřit a zdokonalit schopnosti příslušníků vojenských hasičských jednotek při likvidaci požárů v uzavřených prostorech, především pak zásady bezpečného a efektivního pohybu v prostředí s nízkou viditelností a vysokou teplotou.

Ohňový trenažér Fire Dragon 9000 je inovovaný nástupce typů 8000 a 7000, ve kterých už v České republice výcvik probíhal.

„Fire Dragon 9000 společnosti Dräger Safety s. r. o. je mobilní ohňový trenažér na návěsu kamionu, ve kterém lze prostřednictvím hoření vhodného paliva a vyvíječů kouře simulovat požáry uzavřených prostor, jako jsou obývací pokoj, schodiště, sklepní prostory nebo střecha. Společně s teplotou prostředí, která dosahuje až 650 °C, je tak vytvořena dokonalá iluze požáru, se kterým se hasiči ve své praxi běžně setkávají. Výhodou trenažéru je také možnost okamžité změny rozsahu požáru podle průběhu postupu cvičících hasičů,“ vysvětluje vedoucí výcviku kapitán Daniel Šimek z Agentury logistiky. „Výcvik se uskutečnil i navzdory nepříznivé epidemiologické situaci, protože vojenští hasiči musí být, stejně jako jejich civilní kolegové, stále plně připraveni k zásahu.“

Vysoká úroveň bezpečnosti

Navzdory extrémním podmínkám uvnitř trenažéru lze zajistit nejvyšší úroveň bezpečnosti. Trenažér je pod neustálou kontrolou kvalifikovaného instruktora – operátora. Současně bezpečnostní zařízení pro sledování plynu a teploty kontrolují podmínky v požárem zašazených prostorách. Pokud dojde k překročení stanovených limitů, případně bude použit nouzový vypínač v případě závady nebo ohrožení osob, systém se automaticky vypne a přejde do bezpečného stavu pomocí nucené ventilace a nouzového osvětlení.

Psychika v extrémní zátěži

V průběhu výcviku jsou hasiči konfrontováni se skutečnými plameny, extrémním horkem, vysokou vlhkostí, velmi omezenou viditelností a hustým kouřem. Náročnost výcviku potvrdil i podplukovník Michal Kříž, psycholog odboru operační psychologie Agentury vojenského zdravotnictví: „I když jsou hasiči na silně stresové situace připravováni, jejich psychika je v extrémní zátěži vystavena působení reálných stresorů. Vlivem stresu jsou silně ovlivněny některé psychické procesy, jako je pozornost, rozhodování a podobně, což může vést k chybovosti v jednání. Chyba přitom znamená ohrožení nejen vlastního života, ale i celého týmu. Největším pozitivem výcviku na trenažéru je možnost přiblížit se co nejvíc reálné situaci a získat tak zkušenost, jak na jedince bude taková situace působit. Zkušenost je totiž nepřenositelná a v tomto ohledu zásadní. Čím vyšší počet výcviků se absoluuje, tím stoupá stresová odolnost nejen hasiče, ale každého vojáka. Výcvikem se zautomatizují naučené drily, a tím se činnost v silně stresové situaci stává efektivnější.“

Další výcviková pracoviště

Vzhledem k tomu, že ohňový trenažér je uzpůsoben jen pro dvě až tři osoby, byla vytvořena další pracoviště. Na jednom z nich si vojenští hasiči zopakovali postupy hašení menších požárů, například požár oleje na pánvi, monitoru nebo odpadkového koše. Další stanoviště se specializovalo na práci s kombinovanou proudnicí, kde také proběhla výměna zkušeností v užívání různých typů těchto proudnic jednotlivými vojenskými hasičskými jednotkami. Praktické části předcházely nezbytný odborný výklad pod vedením instruktorů firmy Dräger Safety s. r. o.

Ročně 200 osob

„Dohodu s Dräger Safety s. r. o. uzavřela Agentura logistiky v srpnu. Společnost se v ní zavazuje k provádění školení a výcviku pro příslušníky vojenských hasičských jednotek Armády České republiky na ohňovém trenažéru, a to až do konce roku 2022. Předpoklad je, že v každém roce bude realizován výcvik pro zhruba 200 osob. Letošní rok se nám podařilo během šesti výcvikových dnů v měsíci říjnu proškolit 185 vojenských hasičů,“ doplnila majorka Petra Kardosová z oddělení speciálních služeb, která na plnění smlouvy dohlíží.

Jen správně upravená výstroj zaručí hasičům bezpečnost

Taktika vstupu a zásady bezpečného a efektivního pohybu v uzavřených prostorech byly hlavním tématem výcviku.

Mobilní přívěsy na simulaci požáru jsou k dispozici s různým členěním místností.

Výcviku ve Staré Boleslavi se zúčastnili příslušníci vojenských hasičských jednotek z Agentury logistiky, 24. základny dopravního letectva, Velitelství výcviku – Vojenské akademie, 26. pluku velení, řízení

a průzkumu, 15. ženijního pluku, 13. dělostřeleckého pluku a Agentury komunikačních a informačních systémů.

Text a foto: kpt. Lucie Machorková

Armáda ČR nahradí zastaralé vozy typu UAZ

V praxi ověřený nezmar

Počátkem listopadu oznámilo Ministerstvo obrany ČR, že na základě výsledků otevřeného výběrového řízení nakoupí pro Armádu ČR celkem 1 200 terénních pickupů Toyota Hilux v hodnotě téměř jedné miliardy korun. První automobily budou dodány na jaře roku 2021 a do tří let by postupně měly nahradit zastaralé sovětské vozy UAZ-469 a britské automobily Land Rover.

„Moderní automobily jsou základem armády a je ostuda, že naši vojáci dodnes používají až čtyřicet let starou techniku. Vybírali jsme z deseti nabídek a ta vítězná nám zaručí prověřenou kvalitní vozidla za výhodnou cenu,” uvedl v této souvislosti ministr obrany Lubomír Metnar. „Rámcovou smlouvu chceme podepsat do konce prosince (byla podepsána 26. 11. 2020) a příští a přespříští rok odebrat zhruba 800 vozidel. Doufám, že nedojde k žádnému zdržení a tato zakázka se nestane obětí konkurenčního boje, jako tomu například bylo u nákupu ručních zbraní od České zbrojovky. U něj ÚOHS zcela potvrdil správnost našeho postupu a podání k přezkumu bylo neúspěšné,” dodal.

Nejlevnější ze tří nabídek

Ministerstvo obrany vyzvalo v létě letošního roku 12 firem, které o účast ve výběrovém řízení projevily zájem. Následně od nich obdrželo deset nabídek na čtyři typy vozidel. Tři firmy nabízely dodávku vozidel Toyota Hilux. Společnost Glomex MS nabídla nejvýhodnější cenu, a to 893 tisíc Kč včetně DPH za vozidlo. Nová Toyota Hilux, kterou bude používat AČR, je už osmou generací dnes již legendárního pickupu. Jeho historie se začala psát v březnu 1968, kdy se na japonském trhu objevil nový užitkový automobil s jednoduchou kabinou a krátkou korbou, jehož zadní kola poháněl benzinový motor o objemu 1,5 l s výkonem 77 k.

Nabídka modelové řady Toyota Hilux se neustále rozšiřovala. Ve třetí generaci (1978) nabídl tento vůz poprvé pohon všech čtyř kol převzatý z terénního modelu Toyota Landcruiser. Na počátku 80. let už Toyota Hilux byla bezkonkurenčně nejprodávanějším pickupem na světě a zákazníci si mohli vybírat až z dvaceti různých konfigurací podle typu pohonu, objemu a výkonu motoru a také podle stupně výbavy.

Volba nové generace Toyoty Hilux jako univerzálního vojenského zabezpečovacího vozidla pro potřeby AČR má své racionální opodstatnění. Vybraný vůz nejen že splňuje podmínky zadání výběrového řízení, ale do

V takovéto úpravě by Toyota Hilux měla získat AČR.

armádní logistiky osob i materiálu přináší novou kvalitu. Toyota Hilux je totiž dlouhodobě v kategorii středních pickupů s nosností okolo jedné tuny nejprodávanějším automobilem na světě. Za více než 50 let se tohoto modelu vyrobilo více než osmnáct milionů kusů. Jako bezkonkurenčně nejrozšířenější užitková vozidla můžete potkat Hiluxy v andských průsmycích, na afrických savanách, v australských pouštích i za polárním kruhem. Tomu samozřejmě odpovídá také síť značkových i neznačkových servisních míst, kterou se může největší světový výrobce automobilů, společnost Toyota Motors, chlubit. Není prakticky místo na světě, kde by vám Toyotu nedokázali opravit. A když se k tomu přičte tradiční japonská kvalita výroby dlouhodobě potvrzovaná výsledky průzkumů zákaznické spokojenosti, je jisté, že si česká armáda nemohla v současné době na automobilovém trhu lépe vybrat.

Na silnici, ale i v terénu

Toyota Hilux pro AČR má prodlouženou čtyřdveřovou karoserii s pětimístnou karoserií Double Cab. Je tedy předurčena pro přepravu pěti vojáků a materiálu nejen po komunikacích, ale i v terénu. Kabina je vybavena držáky na uchycení útočných pušek. Vozidlo je poháněno 2,4litrovým turbodieselem o výkonu 110 kW (150 koní) a točivém momentu 400 Nm se šestistupňovou manuální převodovkou, přířaditelným pohonem 4x4 a uzávěrkou zadní nápravy. Na ložné ploše automobilu je upevněna pevná hliníková nástavba s prosklenými

zadními dveřmi. Všechny vozy budou standardně vybavovány sedmnáctipalcovými ocelovými ráfky s celoročními terénními pneumatikami. Vůz je také vybaven asistenčními systémy zvyšujícími bezpečnost a komfort jízdy. Kromě ABS je to asistent rozjezdu do kopce (HAC) a stabilizační systémy vozidla (VSC) a přívěsu (TSC). Vozidlo je vybavené tažným zařízením. Hmotnost brzděného přívěsu dosahuje 3 000 kg.

Součástí výbavy Toyoty Hilux pro AČR je rovněž elektrický navigátor se speciální montážní deskou a bezpečnostním spínačem

umístěným pod předním nárazníkem. Ovládá se pomocí kabelu. Jeho tažná síla odpovídá hmotnosti vozidla.

Na silnici dosahuje Toyota Hilux maximální rychlosti 170 km/h. Výrobce udává spotřeba paliva je v rozmezí 8,9 – 10,3 l/100 km, ovšem uživatelské testy ukazují, že s tímto vozem lze dlouhodobě jezdit i pod osm litrů. Jízdními vlastnostmi v terénu patří Hilux rovněž k nejlepším mezi vozidly své kategorie. Robustní rám s tuhou zadní nápravou a světlou výškou 290 mm umožňují průjezd nejnáročnějším terénem. Největší úhel stoupání

Interiér Toyoty Hilux

dosahuje 42°, přední/zadní nájezdový úhel 29°/26°, přejezdový úhel 23°. Maximální brodivost automobilu je 700 mm.

Požadavky kontraktu na střední dobu provozu mezi neodstranitelnými poruchami představují minimálně 15 000 km. Armáda přitom počítá s průměrným ročním nájezdem 11 000 km, a to ze 75 % po pevných cestách, v 15 % po polních cestách a v 10 % případech ve velmi těžkém terénu. Celková minimální životnost se počítá 15 let nebo 200 000 nájezdových kilometrů.

Jezdí i na letecký petrolej

Samostatnou kapitolu by si zasloužila pohonná jednotka nového Hiluxu. Šestnáctiventilový řadový čtyřválcový vznětový motor s označením 2GD-FTV o objemu 2 393 cm³ s přímým vstřikováním common rail s turbodmychadlem VNT a mezichladičem začala automobilka Toyota vyrábět v roce 2015 speciálně pro nejnovější generaci tohoto automobilu. Vyznačuje se nejen nízkou spotřebou paliva a tedy nízkými emisemi, ale rovněž vysokou spolehlivostí, jimiž jsou ostatně motory automobilů Toyota proslulé. Nový motor získal hned po uvedení na trh řadu odborných ocenění a automobilka jej v posledních letech začala montovat rovněž do modelových řad svých velkoprostorových automobilů kategorie MPV. Podle požadavku armády pak bude, kromě běžné motorové nafty (F 54), umožňovat také spalování leteckého petroleje (F 34). Dalším požadavkem na nové automobily pro AČR bylo jejich vybavení uzavřenou nástavbou připevněnou k ložné ploše. Hliníková nástavba s prosklenými zadními dveřmi je určena především k převozu materiálu a osobního vybavení a výzbroje posádky. Nástavba je uzamykatelná, vybavena LED vnitřním osvětlením a stěny jejího interiéru jsou potaženy snadno omyvatelným textilním materiálem. Vozidla budou dodávána s armádním maskovacím nátěrem khaki matná (ČSN 5450) s českými rozlišovacími znaky.

Hilux v barvách khaki

Bylo jen otázkou času, kdy si skvělých užitných vlastností Toyoty Hilux povšimnou také vojenští stratégové. Na konci 70. let se Toyota, jako první japonské automobilce, podařilo výrazně prosadit na afrických trzích. Toyota Landcruiser a záhy po ní i Toyota Hilux se tam staly dostupnější a mnohem spolehlivější alternativou dosud dominujícího Land Roveru, čehož využívaly tamní úřady a také armády. Když v roce 1978 propukl ozbrojený konflikt mezi Libyí a Čadem o sporné pohraniční území, vojáci obou znesvářených stran používali téměř výhradně Toyota. Překvapivě nejen jako dopravní prostředky, ale i jako regulérní bojová vozidla. Obrázky Hiluxů s kulomety, rakety a minomety namontovanými na nákladní korbě se staly symbolem tohoto konfliktu, pro nějž se už tehdy vžil název „Válka Toyot“.

Toyota Hilux s kulomety ráže 7,62 mm a 12,7 mm, kterou během svého nasazení v jihoafghánském Hílmandu používala speciální jednotka Vojenské policie SOG.

V současné době je Toyota Hilux nejpoužívanějším pick-upem v ozbrojených silách rozvojových zemí od Maroka přes Somálsko až po Afghánistán, kde plní nejen logistické, ale i bojové úkoly. Stejný model automobilu ovšem v těchto zemích používají také nejrozličnější povstalecké a teroristické organizace a frakce. V živé paměti jsou záběry Toyot jedoucích v poušti pod vlajkami Islámského státu. Mimochodem, jak se později zjistilo, většina těchto vozů byla původně odcizena a nelegálně vyvezena z Austrálie muslimskými kriminálními gangy.

Ve světě existuje rovněž několik firem, které se specializují na přestavby automobilů Toyota Hilux pro potřeby regulérních armád. Mezi jejich zákazníky patří zejména příslušníci speciálních jednotek. Ti na Toyotách oceňují, že jsou rychlé, spolehlivé, úsporné a především, že jsou v běžném provozu velice nenápadné. Používají je při svých zámořských misích například příslušníci amerických speciálních jednotek SOCOM (Toyota na severoamerickém trhu prodává pouze o něco větší model s názvem Tacoma), šedesát Hiluxů mají ve svých garážích příslušníci britské SAS. Do Sýrie se jimi vybavili rovněž příslušníci ruských jednotek „Specnaz“. Kromě toho Hiluxy slouží také například ve finské armádě.

Hiluxy ve službách SOG

Nemusíme ale chodit daleko. Toyoty Hilux využívají i naše speciální síly. V roce 2003 byly pořízeny tři tyto automobily pro speciální jednotku Vojenské policie SOG, a to pro nasazení v Iráku. Plánovala se instalace kompletní balistické ochrany, na to ale vozidlo nestačilo výkonem svého motoru a ani nosností. Nakonec byly zabudovány pouze neprůstřelné čelní sklo, dveře řidiče a zadní přepážka. Na spodku

vozidla se objevila tzv. protiminová ochrana. Jinak byla vozidla nechráněna. Výzbroj byla zpočátku tvořena jedním kulometem PKB ráže 7,62 mm ve střešní lafetě. Ten mohl být doplněn o další shodný kulomet v závěsu na pravých předních dveřích. Vozidla byla společně s odřadem SOG vyslána do Iráku do operace Iraqi Freedom. Zde se jednotka podílela na ochranných a obranných úkolech naší 7. polní nemocnice v jihoirácké Basře.

Když o čtyři roky později měla být tato jednotka vyslána do Afghánistánu, došlo k další úpravě těchto vozidel. Ta spočívala v instalaci ochranné klece kolem karoserie a korby vozidla. Do prostoru ložné plochy pick-upu byla umístěna skruž s lafetou pro těžkou zbraň. Variantně se jednalo o kulomet DŠKM ráže 12,7 mm (později NSVT), nebo 30mm granátomet AGS-17. V průběhu nasazení v jihoafghánském Hílmandu byly Hiluxy dovybaveny celou řadou prvků zvyšujících ochranu osádky, zejména se jednalo o přídatné balistické panely získané od spojenců z vraků vozidel Land Rover Snatch, HMMWV ad., rušičkami a spojovacími prostředky. S výjimkou stanoviště řidičů byly z aut odstraněny dveře, aby v případě potřeby mohla osádka co nejrychleji opustit vozidlo a zahájit boj.

Po zrušení jednotky SOG v roce 2009 se to nejopotřebovanější vozidlo Toyota Hilux dostalo do sbírek Vojenského historického ústavu a zbývající dva Hiluxy převzala 601. skupina speciálních sil. Vozidla během tohoto nasazení prokázala nejen spolehlivost, ale i enormní odolnost. Toyota Hilux je prostě automobil, na který je možné se spolehnout.

Text: Vladimír Marek,

foto: Toyota Motors, archiv A reportu

Domino

Jednání Vojenského výboru EU

Začátkem listopadu se náčelník Generálního štábu armádní generál Aleš Opaťák zúčastnil videokonference Vojenského výboru EU. Hlavními tématy jednání byla obranná spolupráce zemí EU, nasazení vojsk v zahraničních operacích na západním Balkáně, spolupráce zemí při řešení koronavirové krize, posílení vojenských schopností EU a spolupráce mezi EU a NATO. Na programu jednání byla i informace o novém politicko-strategickém dokumentu Strategic Compass (SC) o jeho aktuálním vývoji a dalších postupech jeho zpracování. Dokument rozpracovává úkoly z globální strategie EU a určí priority v oblasti bezpečnosti a obrany. Náčelník GŠ AČR generál Opaťák považuje tento dokument za důležitý, protože jeho vznik přispěje k vytvoření společné evropské bezpečnostní a obranné kultury.

53. pluk rozšířil provoz call center

Ve třech krajích vypomáhá už devadesát vojáků 53. pluku průzkumu a elektronického boje s trasováním osob, které byly v kontaktu s případy onemocnění COVID-19. Nyní působí celkem v pěti call centrech téměř dvě stovky příslušníků Armády České republiky. Vojáci 532. praporu elektronického boje se sídlem v Opavě vypomáhají hygienickým stanicím v Moravskoslezském kraji od poloviny října. Nyní se k nim připojili i jejich kolegové z posádek v Prostějově a Táboře. Dvacet příslušníků 102. průzkumného praporu a deset vojáků 533. praporu bezpilotních systémů z posádky Prostějov společně s patnácti příslušníky 532. praporu elektronického boje z posádky Tábor pracuje v call centrech od začátku listopadu ve dvousměnných provozech. Za směnu vyřídí každý z nich 25 hovorů.

Fotosoutěž Vojenského fondu solidarity

V listopadu ocenili náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Aleš Opaťák a předsedkyně výboru Vojenského fondu solidarity brigádní generálka Lenka Šmerdová fotografie 3. ročníku fotosoutěže Vojenského fondu solidarity, kteří se umístili na prvních třech místech. Letošním tématem „Vojáci pomáhají“ chtěli organizátoři představit aktuální úkoly vojáků, kteří pomáhají v boji proti koronavirové pandemii a jsou nasazeni všude tam, kde je potřeba. Do soutěže se přihlásilo 27 vojáků a občanských zaměstnanců, kteří poslali téměř stovku soutěžních fotografií. První místo obsadil rotný Milan Hlavatý ze 141. zásobovacího praporu, na druhé příčce se umístila kapitánka Simona Mužátko ze 43. výsadkového pluku a třetí pozice patří praporčíku Martinu Krestovi ze skupiny kybernetických sil a informačních operací.

Andělé potěšili válečné veterány

Vánoční anděl se stal soutěžním tématem pro děti z dětských skupin Ministerstva obrany. Tuto soutěžní výtvarnou akci již potřetí vyhlásila brigádní generálka Lenka Šmerdová spolu s Agenturou profesního rozvoje a podpory aktivit. Děti toto téma nadmíru nadchlo a hodnotící komise tak rozhodovala o vítězi z téměř stovky výtvarných děl. Z každé dětské skupiny komise vybrala tři nejlepší práce a pro tento rok se absolutní vítězkou stala tříletá Charlotka z bechyňské skupiny. Všechna díla ale mají i druhý aspekt, udělají totiž radost válečným veteránům v Domově Vlčí mák v Praze. Dětské skupiny už neodmyslitelně patří ke službám pro zaměstnance resortu. Velitelé i vojáci tak mají možnost díky nim lépe zvládat plnění svých úkolů, zvláště v této náročné době.

Společnost Mikov představila první
nůž projektu Válečný veterán

Nůž Storm

Projekt Válečný veterán si dává za cíl představit každý rok jeden nůž, který připomene novodobé zahraniční mise. Prvním se stává nůž Storm, který, jak již název napovídá, je věnován operaci Pouštní bouře. Na vývoji designu nože se podíleli spolu se zaměstnanci firmy Mikov také major Roman Hippík a pan Zbyněk Zedníček. Inspirací k jeho vytvoření jim byly především prožitky a vzpomínky veteránů z této mise. A aby propojení bylo úplné, 300 korun z každého prodaného nože, který je číslovaný, nikoliv limitovaný, půjde na Vojenský fond solidarity.

Spojit vývoj a výrobu nové chladné zbraně s dějinnou událostí bylo pro autory skutečnou výzvou. Jejich cílem bylo připomenout odkaz vojáků, kteří v novodobé historii jako první plnili své úkoly daleko od domova a zanechali zde nesmazatelnou stopu. I proto je tvar nože částečně inspirován českým útočným nožem vz. 75 (UTON), který měli vojáci v misi u sebe. Nese v sobě i lehké náznaky tvarů letounů technologie Stealth, které byly v operaci poprvé použity. A proto je také jeho název Storm odvozen od pojmenování operace Pouštní bouře.

Integrovaný bojový nůž

Svou konstrukcí se tak Storm řadí mezi integrované bojové nože. Čepel nože, která je z oceli N690, je opatřena oboustranným ostřím. Spodní ostří o délce 142 mm s vyvýšeným hrotem je stejné jako u nože UTON. Horní ostří je rozděleno do dvou částí. Přední sestupné v délce 74 mm navazuje na vyvýšený hrot, který zpevňuje a zvyšuje

Součástí nože je i modulární pouzdro.

jeho bodné vlastnosti. Zadní falešné ostří o délce 54 mm slouží jako opěrka pro palec a je protaženo směrem k záštitě na hřbetu ruky. Záštitu nože tvoří vyvýšený hřbet se zdrsňenou opěrkou pro palec, který následně přechází do vybrání ruky, a spodní prodloužená integrální záštitka. Spodní záštitka je řešena tak, aby sloužila jako opěrka pro ukazovák a současně zabráňovala sjetí ruky na ostří při manipulaci s nožem. Rukojeť nože je soudkového typu s příložkami z materiálu G-10 černé barvy. Ergonomie ruky je navržena tak, aby vyhovovala všem úchopům bez ohledu na velikost ruky. V zadní části patice vystupuje mírně její kovová část, aby nedocházelo k poškození střenek při úderech. V patici je 4mm otvor pro pojistnou šňůru. Zdrsňení na příložkách vychází z nože UTON a je provedeno strojním obráběním. Příložky jsou připevněny třemi imbusovými šrouby M4 s povrchovou úpravou DLC.

Modulární pouzdro

Každý nůž je opatřen značkami tvůrce, výrobce, pořadovým číslem a rokem výroby. Značení bude provedeno ražbou nebo laserem. Textilní pouzdro se skládá ze dvou částí – modulární pochvy a oddělitelného závěsníku. Konstrukce pouzdra umožňuje připevnění několika způsoby k opasku i k mřížkové vazbě. Pochva nože je vyrobena z laminované nehořlavé cordury 500, černé barvy. Popruhy jsou pak z polyamidu odolného vůči otěru a roztržení. Na čelní straně pochvy je vygravírován rukávový znak jednotky používaný v letech 1990–1991. Součástí balení každého nože bude i brožura, která vznikla ve spolupráci s VHÚ. V ní je úvodní slovo armádního generála Aleše Opaty. Brožura pak dále obsahuje historické skutečnosti o operaci Pouštní bouře a samozřejmě popis vzniku a inspirace nože Storm. A teď pro mnohé to nejdůležitější a tím je cena. Nůž Storm stojí 5 690 korun s DPH. Z toho jde na Vojenský fond solidarity 300 Kč. Edice nože je číslovaná, ale ne limitovaná. Stane se tak běžnou součástí nabídky Mikovu. Do fondu tak půjde částka 300 Kč z každého nože i v budoucnu, nejen z prvních kusů.

Nůž i pro tankány

Mikov v nedávné době představil i nůž, který vznikl tak, že si velení tankového praporu Armády České republiky přálo mít vlastní nůž, který by byl pro ně typický. Ve spolupráci s majorem Romanem Hippíkem, který je rovněž spoluautorem zmíněného nože Storm, se tak zrodil unikátní nůž s nadčasovými parametry a nezaměnitelným designem. Spojení s tankovými vojsky najdeme i v jeho provedení. Do šestihranu obrobená střenka symbolizuje čep tankového pásu a přední část držadla pak přední blatník tanku při pohledu z boku. K dispozici jsou dvě verze. Verze T0 je určena výhradně pro příslušníky tankového praporu, přičemž zvýhodněná cena činí 4 199 korun. Verze T1 je pak pro širokou veřejnost s cenou 4 950 korun. Rozdíl mezi oběma verzemi je jednak ve značce tankového praporu na zadním kování a pak také v materiálu, ze kterého je kování vyrobeno. Verze T0 ho má totiž ze speciální oceli určené

odkaz na
projekt
Válečný
veterán

CERTIFIKÁT
CERTIFICATE

vydaný k číslované
edici nože

STORM

A fakta

Ocel použitá na výrobu nože Storm: N690 kalená na tvrdost 58–60 HRC

Celková délka nože: 285 mm

Délka čepele: 130 mm

Šířka čepele: 32 mm

Tloušťka čepele: 4,2 mm

Materiál ruček: G-10

Na projektu s firmou Mikov s. r. o. spolupracovali: armádní generál Aleš Opaty, brigádní generálka Lenka Šmerdová, brigádní generál Aleš Knížek, Vojenský historický ústav Praha firma REDO s. r. o., major Roman Hippík a Zbyněk Zedníček.

k výrobě čepů spojujících tankové pásy. Co obě verze naopak spojuje, je použitá ocel čepele (N690 kalená na tvrdost 58–60 HRC), speciální povlak DLC i možnost nechat si na čepel vygravírovat libovolný nápis. Ve stejné době přišlo velení 73. tankového praporu i s dalším, obdobným nožem od jiné společnosti, který ovšem není určen veřejnosti.

Text: Michal Voska, foto: autor a archiv společnosti Mikov

Představujeme příslušníky
aktivní zálohy a jejich profese

Záložníci pod lupou

**Kristýna Vlčková, narozena 30. ledna 1998
v Příbrami. Bydlí v malé vesničce Rybníky
kousek od Dobříše.**

Kristýna jako dítě bydlela se svou rodinou (mámou Šárkou, tátou Robertem a sestrou Zdeňkou) v třígeneračním domě společně s babičkou a rodinou svého strejdy a tety, kteří mají dva syny. Dalo by se tedy říct, že dům byl plný dětí. Spolu trávili plno času na dvorku, kde vyváděli všelijaké lumpárny. Aktuálně studuje veřejnoprávní akademii Trivis. Pracuje brigádně u Ali security, kde hlídá fotbalové zápasy, a v ČSOB na oddělení leasingu. Každá brigáda je z úplně jiného soudku, což jí vyhovuje, že nedělá jen jednu a tu samou práci dokola. Volný čas tráví se svým psem Yorrým, rodinou v přírodě a na výletech. Díky svým koníčkům, mezi které patří vodáctví, motorka nebo jízda na koni, poznala své přátele a kamarády. Už od základní školy se věnuje bojovému umění Taekwon-do ITF. Během střední školy musela Taekwon-do přerušit kvůli nedostatku času, ale zase se k němu minulý rok vrátila, konkrétně ke škole Circle. Získala několik medailí a v současnosti má červeno-černý pásek. Během příštího roku si plánuje udělat černý, tedy 1. dan.

Vztah k armádě

Prvně na ní armáda zapůsobila, když se byla podívat na výstavě amerických vojáků v Praze před pěti lety. Zalíbila se jí představa mít na sobě uniformu a být součástí bezpečnosti země, myšlenka vlastenectví.

Vždy se jí líbily zbraně, ale pořádně si to uvědomila, až když dostala se svým švagrem poukaz na střelnici, kde si vyzkoušela těžší kalibry a automatické zbraně.

Motivace pro vstup

Během studia na střední zdravotnické škole v oboru bezpečnostně právní činnost měla v úmyslu nastoupit k policii. Po rozhovoru s mámou o budoucnosti ji napadlo, jestli by místo policie nechtěla jít k armádě. Tak se o to začala zajímat. Po úspěšném absolvování základního kurzu vojenské přípravy AZ si ověřila, že na to má. Nejprve se přihlásila na dobrovolné cvičení, ale po konzultaci se svým profesorem sebeobrany, který je také u aktivní zálohy, se rozhodla, že vstoupí k pěší rotě ve Středočeském kraji. Na pozici střelec slouží v AZ v hodnosti svobodníka.

Reakce okolí

Od všech má plnou podporu, rodina je na ni pyšná. Její otec ji vždy zdraví „čau, armádo“. Babičky o ni mají samozřejmě trochu strach, ale to je přirozené.

Kristýnin milovaný pes Yorry

A fakta

Aktivní záloha je pro mnohé jen pomyslnou přestupní stanicí k pozici vojáka z povolání. K prvnímu říjnu tohoto roku vstoupilo ze záloh do armády od začátku roku 73 vojáků, od léta 2016 celkově 198. Armáda je atraktivním zaměstnavatelem a tak se dá očekávat, že toto číslo každoročně poroste.

Četnost a délka cvičení

Cvičení mají dvakrát za rok deset dní. K tomu je řada dalších doplňkových akcí, jako je Den válečných veteránů, den s IZS atp., což považuje za zcela dostačující.

Ohlasy vojáků z povolání

Kristýna moc vojáků z povolání nezná, s žádným z nich to příliš neprobírala. Nicméně cítí zejména při akcích dobrou spolupráci. Vojáci jsou jedna parta a je jedno, zda jde o záložníky, či profesionály. Po dokončení studia na VOŠ Trivis má v plánu dodělat si kurz ve Vyškově a stát se vojákem z povolání, ideálně na pozici psodov.

Dle vyprávění Kristýny Vlčkové připravil Michal Voska, foto: archiv Kristýny Vlčkové

Ocenění za záchranu lidského života

Náčelník GŠ AČR armádní generál Aleš Opat ocenil v listopadu plaketou za Záchranu lidského života a certifikátem Laudi Memorabilis desátníky Lukáše Humlíčka a Radka Klečatského. Příslušníci minometné baterie 41. mechanizovaného praporu ze Žatce pomáhali při vážné dopravní nehodě a rychlou reakcí pomohli řidiči havarovaného vozu, provedli prvotní ošetření a zavolali záchranou službu. Zároveň se podíleli na řízení provozu u nehody, aby nedošlo k dalšímu neštěstí. Oběma vojákům při poskytování první pomoci určitě pomohly jejich zkušenosti z výcviku, absolvovali kurz první pomoci v polních podmínkách CLS (Combat Live Saver). Oba také byli nasazeni v zahraniční operaci v rámci alianční předem schválené přítomnosti eFP v Litvě.

3. ročník Memoriálu T. Procházky

Organizace Anti Terror Academy uspořádala v říjnu letošního roku už 3. ročník závodu pro příslušníky speciálních jednotek, členy ozbrojených sborů, ale i fyzicky zdatnou veřejnost. Stěžejním poselstvím, které provázelo celý závod, bylo NEZAPOMENOUT. Nezapomenout nikdy na padlé kamarády, přátele a kolegy, kteří položili život za svoji vlast, tedy i za nás. Tomáš Procházka dne 22. 10. 2018 zahynul na následky střelného zranění po útoku vojáka v afghánské uniformě na základně Šindánd. Finanční výtěžek celé akce 117 500 Kč byl věnován Nadačnímu fondu Speciálních sil.

Češi v Mali pomohli sirotčinci

Česká jednotka ochrany uspořádala pro velitelství EUTM Mali charitativní sportovní den. Z výtěžku vojáci pořídili pro místní sirotčinec potraviny a hygienické potřeby. Pomohli mu tak s provozem minimálně na několik měsíců. Klání se zúčastnilo několik mezinárodních týmů a mezi vojáky se podařilo vybrat účtyhodnou částku. V průběhu sportovního dne skupina českých vojáků v místním obchodu za vybrané peníze nakoupila více než tři sta kilo rýže, dvacet plechovek sušeného mléka, těstoviny, konzervované maso, další trvanlivé potraviny a hygienické potřeby. Na závěr dne, při vyhlášení výsledků sportovní charitativní události, předali vojáci na základně spolu s velitelem mise generálem Ridzákem celý nákup ředitelce místního sirotčince paní Maly Sangho.

Ostravští záložníci cvičí on-line

Sto sedmdesát jedna příslušníků Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství Ostrava se zapojilo do on-line armádního cvičení. Devítidenní výcvik absolvovali vojáci všech hodnostních sborů. Přesun do on-line prostoru si vyžádala pandemie koronaviru. On-line výcvik nahradí cvičení vojákům AZ, kterým byl výcvik zrušen buď na jaře z důvodu nepříznivé epidemiologické situace, nebo v měsících září a říjnu. „Některé armády světa mají tuto metodu výcviku již zavedenou, proto chceme tento typ přípravy pro vzdělávání vojáků zachovat i do budoucna. Armáda musí jít s dobou a hledat moderní způsoby edukačního procesu. Nová forma přípravy rozšiřuje především teoretické znalosti vojáků,“ uvedl ředitel Krajského vojenského velitelství Ostrava plukovník Jaroslav Medek.

Je nutné co nejdříve přijmout opatření reagující na hrozby a rizika spojená s příchodem nových technologií

Není čas čekat na nové hrozby

Společenský vývoj je velmi úzce spojen s technologickými změnami. Vliv technologií vždy významně ovlivňoval průběh a vedení ozbrojených konfliktů. Ty byly vždy vedeny s použitím technologií a přístupů, které lidé běžně využívali rovněž pro svoji obživu, ať se již jednalo o společnost zemědělskou či průmyslovou. Je pravděpodobné, že tomu tak bude i ve společnosti informační. Z tohoto důvodu je vhodné sledovat vývoj a přístupy ve využití tzv. „Emerging“ a „Disruptive Technologies“, s nimiž se již běžně setkáváme v civilním sektoru. Tento pokrok je nezřídka součástí konkurenčního boje v komerční sféře.

Tyto vznikající, resp. nově se objevující technologie (Emerging Technologies) jsou nové přístupy či technologické aplikace, jejichž použití v praxi je relativně nové, avšak potenciál jejich použití přináší pro jejich uživatele významnou konkurenční výhodu, ať již v businessu či ozbrojeném konfliktu.

Přelomové revoluční technologie

Vedle těchto nových technologií se objevují také tzv. disruptivní či přelomové revoluční

technologie (Disruptive Technologies). Jak je již z názvu patrné, zaujímají zásadní až „zlomové“ místo ve světě technologií a jejich využití přináší značný přínos či konkurenční výhodu. Otázkou strategického významu je tedy zaznamenání těchto progresivních technologických změn a trendů jejich budoucího vývoje.

Rada nově se objevujících technologií se může v nejbližší době ve vojenských podmínkách ukázat jako přelomových. Mohou

napomáhat překonat některé nedostatečné schopnosti, ať již nahrazením omezených zdrojů (např. finančních, materiálních, ale také lidských), anebo mohou přinést zcela nová řešení. Příkladem může být využití malých mobilních jaderných reaktorů a možnosti přenosu energie na dálku, při současném nahrazení spalovacích motorů elektromotory. Vzhledem ke skutečnosti, že až 70 % přepravních výkonů na bojiště je určeno k přepravě pohonných hmot, je možné využití těchto technologií

považovat za „disruptive“, tj. zlomové. Obdobně by tomu mohlo být i v rámci pokrytí energetické potřeby podporovaných jednotek.

Zlepšení výkonnosti člověka

Současný rozvoj biotechnologií nám dává rovněž tušit rostoucí potenciál možného propojení lidského mozku s přímou podporou systémů umělé inteligence při přijímání, zpracování a vyhodnocení informačního obrazu na potenciálním bojišti. Pokud přihlédneme k současnému technologickému konceptu tzv. Průmyslu 4.0, je skutečně jen otázkou času, kdy dojde k přímé vojenské aplikaci. Ve spojení s biotechnologiemi bude docíleno nejen zvýšení lidských schopností, ale pravděpodobně i prodloužení lidského života či augmentace lidského těla. Je pravděpodobné, že výsledky tohoto drahého, ale také citlivého výzkumu a jeho uvedení do praxe naleznou zpočátku uplatnění zejména v prostředí obranných a bezpečnostních struktur technologicky nejvyspělejších států. V současné době je augmentace lidského těla dosahována příkladně používáním exoskeletonových konstrukcí, a to nejen ve zdravotnictví či sportu, ale také pro vojenské účely. V tomto případě se jedná o fyzické zlepšení výkonu člověka. Ve vojenském prostředí lze tyto systémy využít všude tam, kde potřebujeme posílit vojáky ve schopnostech zvedat či nést vyšší zátěž a zároveň prodloužit jejich výdrž a odolnost při plnění požadovaných úkolů.

Rozevírání nůžek pokračuje

Další otázkou pro strategické zvažování bude změna technologické převahy a její vliv na postavení jednotlivých států, rozložení jejich ekonomických a vojenských potenciálů. Obecně lze předpokládat, že technologický rozvoj bude ještě více rozevírat nůžky mezi možnostmi tzv. supervelmocí a zbytkem světa. Zatím si lze jen obtížně představit, že by se dominantní státy či aliance domluvily na opatřeních, která by zastavila nebo omezila rozvoj těchto technologií. Technologický vývoj je chápán rovněž jako možnost k dosažení rozhodující výhody nad potenciálním protivníkem či konkurentem.

Z tohoto důvodu je vhodné neustále sledovat trendy technologického vývoje a naučit se co nejlépe vyhodnocovat jejich vliv a dopady na další vývoj. Ve vojenské sféře bude snaha uplatnit inovativní technologie zejména v rámci systémů velení a řízení, průzkumných prostředků, elektronického boje či modernizace vojenského materiálu. Důležitým aspektem v oblasti technologií bude možnost jejich vzájemného propojení a interakce, což zvýší efektivitu jejich využívání. Rozvoj technologií již není tolik o jednotlivých vynálezcích a inovátorech. Stále významnější roli sehrávají dobře organizované a financované systémy se zapojením široké platformy vědeckých a vzdělávacích institucí a výrobních pracovišť. Schopnost inovací se tak stává i jedním ze sledovaných mezinárodních trendů, v současné době především v rámci mezinárodních

investic a schopnosti potenciálního sdílení znalostí. Pro sledování těchto inovativních trendů jsou zpracovávány a udržovány indikátory jejich změn, např. Global Innovation Index (WIPO), International Innovation Index (BCG), Innovation Index (GlobalEconomy.com) či TCdata360 (World Bank). Jedná se o ukazatele technologického vývoje s možností srovnávání mezi zeměmi, sektory či sledování dynamiky těchto změn.

Velká flexibilita reakce

Technologie umožňují vysokou flexibilitu reagovat na realitu, tzn. na aktuální hrozby, ale také na postupně se objevující rizika. A to i rizika, která jsou spojena právě s rozvojem technologií, jimiž budou disponovat byť zatím potenciální protivníci. Každé výrazné zpoždění ve vývoji a využívání technologií bude mít nejen ekonomické dopady, ale bude se dotýkat i rozvoje vojenských schopností. Nové analytické přístupy umožňují tyto technologické, ale i společenské trendy zachytit a při použití vhodných nástrojů i predikovat

s dostatečným předstihem vytvářejícím časový prostor pro připravení adekvátní reakce. V obecném měřítku tato předvídatelnost bezprostředně souvisí s odolností a stabilitou, jež jsou životně důležité nejen pro další udržitelný sociální a ekonomický rozvoj společnosti, ale i rozvoj schopností ozbrojených sil. Současně je však vhodné vnímat nárůst nejistoty, zda některé státy či jiné subjekty nezískaly náskok ve vývoji v některých důležitých oblastech či dokonce nedisponují novou převratnou technologií.

Vzestup nových technologií

Samozřejmě bychom měli počítat i s tím, že budou vyvinuty zcela nové technologie, a to i takové, jež se vymykají současným poznatkům a představám. V tomto směru nás budou pravděpodobně inspirovat i řešení a objevy umělé inteligence (UI), která již dnes předčí svými schopnostmi v jednotlivých oblastech výkony profesionálů. Mezi současné nejvýznamnější disruptivní technologie budou patřit např. UI, kvantové počítače, internet věcí

(IoT), cloudové technologie, 5G sítě nebo 3D tisk. Navíc vzájemná konektivita a interakce těchto technologií výrazně zvyšuje celkovou efektivitu systému a umožňuje tzv. synergický efekt. Tento efekt bude mít stále větší potenciál, úměrně s dosahováním vyšších úrovní jednotlivých technologií a rovněž s rozšiřováním množství disruptivních technologií ze stále širší skupiny vznikajících technologií. Příkladně výkon UI je závislý na výpočetní technice, jejíž nejvýkonnější formu dnes představují kvantové počítače. Dalším nezbytným prvkem pro dosažení maximálního požadovaného efektu (např. zpracování analýz nebo provedení simulací) jsou informace. V současné době se jedná o velké množství dat, tzv. Big Data, která jsou zpracovávána pomocí algoritmů, zpravidla již v rámci využití UI, jež díky schopnosti využívat strojové učení má schopnost svého dalšího sebezdokonalování. Ve spojení s velkými objemy dostupných dat, která jsme schopni skladovat v datových centrech, je jen otázkou času, kdy se rozšíří vhodné technické aplikace pro technologie IoT. Informační hodnota dat získaných z IoT bude spočívat i v jejich aktuálnosti. Velká množství dat ve vysoké rychlosti umožňují přenášet 5G sítě. A rychlost, kapacita či celková efektivita systémů budou sehrávat významnou, někdy rozhodující roli ve všech oblastech včetně té vojenské.

Větší role vojenských specialistů

Důležitou otázkou je, jakou roli bude sehrávat v rámci různé škály konfliktů člověk a jak se bude vyvíjet struktura ozbrojených sil a jejich schopností s dynamickým nástupem nových technologií.

Přes řadu nejasností, které souvisí s dlouhodobým vývojem a nepředvídatelnými událostmi, bychom mohli začít tím, že rozvoj ozbrojených sil bude charakterizován redukcí „pěšáků“ a naopak nárůstem vojenských specialistů, kteří budou schopni používat moderní vojenské systémy. Doposud jsme vždy stavěli člověka na první místo, ale jeho prvenství bude stále více odkázáno na jeho výtvoř. Především se hodně očekává od rozvoje UI, která bude stále více schopna přebírat pozici člověka. Jeho výkon se v některých oblastech UI podařilo překonat již nyní. A nejsou to jen šachové souboje s nejlepšími světovými šachisty, ale rovněž zapojení UI do vojenských systémů včetně vojenské techniky. Potvrzuje to např. informace z USA o vítězství UI nad vycvičeným pilotem v rámci vzdušného souboje.

V současné době se v rámci technologických vojenských trendů řeší kromě zmíněných technologií (UI, kvantové počítače, IoT, cloudové technologie, 5G sítě) využívání malých satelitů, vysoce výkonných senzorů, autonomních a automatizovaných systémů, skladování energie, zavádění hypersonických zbraní, zdokonalování robotických prostředků

a řada dalších technologií, z nichž některé budou představeny, až to bude v zájmu jejich vlastníků.

Soustředění potřebných kapacit

Za druhé světové války byli nejlepší dostupní vědci USA soustředěni v Los Alamos, aby spojili své úsilí při vývoji atomové zbraně. V současné době na podobném principu koncentrace vědeckých a vývojových kapacit fungují výzkumné komplexy Silicon Valley (USA) nebo Šen-čen v Číně. V tomto směru lze tedy vnímat nezbytnost soustředění potřebných kapacit a zdrojů jako důležitý faktor pro dosažení očekávaného úspěchu. Kromě tohoto organizačního opatření je však často mnohem složitější najít potřebné odborníky a vrcholové projektové manažery či vůbec vyčlenit dostatečné finanční prostředky pro realizaci zamýšlených projektů. Nejen pro menší státy bude v souvislosti s vysokými nároky na zabezpečení těchto projektů nezbytná mezinárodní spolupráce, propojení vzdělávacích, vědeckých a vývojových institucí, průmyslu a také státních a aliančních subjektů, ať již Evropské obranné agentury (EDA) či NATO Science and Technology Organization (STO), s možným přesahem na jednotlivá centra

excelence NATO (NATO CoE). V propojení s národními grantovými a technologickými agenturami je tak možné plné využití výzkumných a inovativních kapacit a jejich vhodné propojení na mezinárodní úrovni.

Připravit se na hrozby a rizika

Technologický pokrok nespočívá pouze ve snaze o zefektivnění vlastních obranných opatření. Je vhodné se také orientovat v možných dopadech technologických aplikací a s dostatečným předstihem se připravit na hrozby a rizika spojená s jejich budoucím příchodem. Avšak ani dobrá predikce budoucího vývoje sama o sobě ještě nemusí znamenat, že se nám budoucí hrozby podaří zcela odvrátit. Nové technologie nám však mohou pomoci shromáždit potřebné zdroje a vhodně je upravit pro adekvátní reakci. Již dnes si musíme uvědomit, že v oblasti rozvoje technologií se nejedná jen o konkurenční výhodu, ale také o bezpečnost a ve vojenské oblasti o naši samotnou existenci. Není proto místo pro jakékoliv pasivní vyčkávání na další hrozby či jiné stimuly.

*Text: Pavel Lipowský a Pavel Foltin,
ilustrační foto: Vladimír Marek a archiv*

Kanon M197

pro vrtulníky HM-60R/S

Letošního 15. dubna se v Perském zálivu odehrál prozatím poslední incident, kdy se skupina rychlých člunů íránských revolučních gard přiblížila k americkým válečným plavidlům a prováděla v jejich blízkosti provokativní manévry. O týden později prezident Donald Trump oznámil, že nařídil námořnictvu, aby v případě opakování takového chování Íránce potopilo. Pokud by k nějakému střetu mezi námořními silami USA a Íránu v budoucnu došlo, zřejmě by se ke slovu mohl dostat jeden zajímavý a poněkud opomíjený zbraňový systém, optimalizovaný pro „řešení“ obdobných situací.

O vrtulnících řady H-60 amerického námořnictva je obecně známo, že jejich hlavníovou výzbroj tvoří kulomety ráže 7,62 mm a 12,7 mm obsluhované palubními střelci. Již méně rozšířenou informací je skutečnost, že helikoptéry MH-60R/S mohou též nést podvěšené pouzdro obsahující 20mm tříhlavňový automatický rotační kanon M197, kterým je též vyzbrojen typ AH-1 Cobra včetně jeho nejmodernějších variant. Důvodem pro toto řešení je především potřeba poskytnout posádkám vrtulníků možnost útočit na nepřátelská malá plavidla, jako jsou např. rychlé čluny, z bezpečné vzdálenosti, mimo dosah jejich obranné palby z kulometů.

Ve službě u US Navy se pro tuto zbraň používá oficiální označení „A/A49E-27 20mm Automatic Gun Helicopter Armament Subsystem“

nebo také „FFFW (Fixed Forward Firing Weapons) System“. Celý komplet tvoří pouzdro s uvnitř umístěným kanonem M197, adaptér pro instalaci na vrtulník, mechanismus podávání munice, zásobník, řídicí panel zbraně a zdroj elektrické energie. To vše dohromady bez střeliva váží 208 kg. Ačkoli výrobce kanonu M197 – firma GDOTS (General Dynamics Ordnance and Tactical Systems) – pro něj udává maximální kadenci až 1 500 ran/min, komplet FFFW je kvůli efektivitě palby omezen na 700 výstřelů za minutu. Ve velkokapacitním zásobníku nacházejícím se uvnitř kabiny helikoptéry je uloženo 600 nábojů ráže 20 × 102 mm. K bojovým účelům se obvykle používají náboje M53 API s průbojně-zápalnou střelou a dále M56 HEI s tříštivo-trhavou zápalnou střelou. Univerzální jsou potom náboje PGU-28A/B SAPHEI

s průbojnou tříštivo-trhavou zápalnou střelou. U nábojů M53/M56 se uvádí, že jejich projektily mají hmotnost 100 g a ústovou rychlost okolo 1 030 m/s (PGU-28A/B mají ústovou rychlost o něco vyšší, asi 1 040 m/s, což zabezpečuje lepší přesnost střelby na delší vzdálenosti). Průbojnost střeliva je následující: typ M53 API má 50% šanci probít 6,3 mm válcované homogenní oceli při kolmém dopadu na cíl na vzdálenost 1 000 m; M56 HEI má stejnou šanci prorazit 6,3mm pancéřování při dopadu pod úhlem 60° na vzdálenost 221 m a 12,5mm při kolmém dopadu na cíl vzdálený 104 m.

Text: Dušan Rovenský, foto: US DoD

Tempest a NGF dělí Evropu

Mezinárodní spolupráce je považována za jeden z nejlepších způsobů, jak mohou evropské země udržet krok se Spojenými státy a dalšími velmocemi v oblasti moderních vojenských technologií. V minulosti však kromě některých úspěšných projektů přinesla i řadu vážných problémů. V současnosti v Evropě probíhá vývoj hned dvou bojových letounů 6. generace. Nelze ale jednoznačně říci, zda bude mít vzájemná konkurence pozitivní nebo negativní efekt na oba programy.

Ozbrojené síly evropských zemí dlouhodobě spolupracují zejména na platformě Severoatlantické aliance a Evropské unie. Existuje řada programů, v nichž je společnými prostředky financován nákup a provoz různých prostředků, jako jsou letouny E-3A Sentry systému AWACS, transportní stroje C-17A Globemaster III či nejnověji tankovací A330 MRTT nakoupené v rámci programu MMF (Multinational MMF Fleet). Společný vývoj nejmodernějších zbraňových systémů je ovšem nesrovnatelně náročnější.

Tříštění sil

Evropa dala světu celou řadu vojenských letadel, z nichž některá vznikla v mezinárodní

kooperaci. Za úspěšné můžeme označit například bojové letouny Tornado od britsko-německo-italského konsorcia Panavia, jichž bylo od konce 70. let minulého století postaveno téměř tisíc kusů a které i přes svou původní jednoúčelovost dokázaly najít uplatnění také v podmínkách 21. století v nových typech vojenských operací. Tornado tak i přes postupné snižování počtů stále létá v Německu, Itálii a Saúdské Arábii.

Evropské země se pustily také do vývoje víceúčelového transportního vrtulníku, jehož výsledkem je technologicky velmi moderní stroj NH90 vyráběný konsorciem NHIndustries. Zde ovšem právě mezinárodní spolupráce

přinesla řadu komplikací. Konstrukteři se snažili vyhovět specifickým požadavkům všech zákazníků natolik, že NH90 dnes létá v mnoha konfiguracích lišících se avionikou i zbraňovými systémy. Odlišnosti jsou přitom tak zásadní, že výrazně komplikují průběžné upgrady i logistiku při zajištění provozu. Jako ne zcela šťastné se jeví rovněž rozdělení konečné montáže vrtulníků mezi šest výrobních podniků v různých zemích, což klade zvýšené nároky na koordinaci výroby a dodávek mnoha komponentů. V důsledku všech těchto problémů došlo k velkému zpoždění sériové výroby NH90. Někteří zákazníci, kteří na něj čekali, byli dokonce nuceni přistoupit k nákupu

Motory pro NGF od společností Safran a MTU Aero Engines budou mít schopnost vektorování tahu.

Britové u Tempestu počítají s novými střelami od společnosti MBDA a také s laserovými zbraněmi.

jiných strojů a ti, kteří je provozují, jen pomalu dosahují požadovaných operačních schopností.

Problematický byl dlouhou dobu rovněž program bojového letounu Eurofighter Typhoon. První plány na jeho vývoj se objevily už na přelomu 70. a 80. let, prototyp však vzlétl až v březnu 1994 a první sérově vyráběné stroje převzali uživatelé v roce 2003. Ani tehdy ovšem nešlo o plnohodnotný víceúčelový bojový letoun. Jeho operační schopnosti byly na začátku velmi omezené a teprve nedávno se díky řadě upgradů dostaly na požadovanou úroveň.

Za problémy Typhoonu může mnoho příčin. V první řadě šlo o velmi složité hledání kompromisu při nastavení parametrů mezinárodní spolupráce, které nakonec vedlo k odstoupení Francie z projektu. Francouzi následně vyvinuli vlastní letoun stejné kategorie Dassault Rafale, který sice zatím v zahraničí obchodně příliš neuspěl, přesto však pro Typhoon vytvářel silnou konkurenci. Evropský bojový letoun navíc nastupoval v době všeobecného snižování výdajů na obranu, což v kombinaci s technickými potížemi při vývoji a jeho prodražování vedlo k významnému zpoždění a také určitému snížení počtu objednávek.

Je nepochybné, že se přední evropští letečtí a vojenští výrobci snaží udržet a rozvíjet nejnovější technologické know-how. Jde zejména o nadnárodní koncerny jako Airbus, Leonardo či BAE Systems, významnou pozici

na trhu s bojovými letouny pak mají rovněž společnosti Dassault Aviation nebo Saab. Je také pochopitelné, že vlády zemí, v nichž zmíněné firmy sídlí, mají zájem na jejich prosperitě. Vedle finančních aspektů totiž domácí výrobci přispívají k nezávislosti na zahraničních dodavatelích.

Význam nezávislosti a schopnosti vlastní produkce zbraňových systémů v poslední době narostl zejména kvůli zhoršující se mezinárodní bezpečnostní situaci a rovněž s ohledem na novou zahraniční politiku Spojených států. Ty nechtějí nést tak velký podíl na obraně Evropy jako v minulosti, i když Američané sem samozřejmě své zbraně rádi prodají. Evropské vlády své výrobce proto maximálně podporují, přičemž za preferovanou cestu znovu považují mezinárodní spolupráci. Ta by navíc měla být výrazně užší než dříve, čímž by podle mnohých odborníků nemělo docházet ke zbytečnému tříštění sil. Zejména zástupci společnosti Airbus již několikrát varovali před opakováním situace, kdy si na relativně omezeném evropském trhu konkurovaly hned tři srovnatelné bojové letouny v podobě typů Typhoon, Rafale a Gripen.

Nalezení mezinárodní shody od nejvyšší politické úrovně, přes způsob financování, až po technické, taktické i časové požadavky jednotlivých letectev je ale mimořádně složité. Představu o jednotném západoevropském bojovém letounu se tak zřejmě nikdy nepodaří realizovat. Řada zemí již dnes pořizuje

americké letouny F-35A Lightning II, čímž budou mít otázku bojových strojů na dlouhou dobu vyřešenou. A konkurence už v Evropě vznikla i v kategorii bojových letounů 6. generace, jejichž vývoj nyní probíhá paralelně na obou stranách Lamanšského průlivu.

NGF v čele s Francií

Vývoj bojového letounu 6. generace jako první ohlásily Německo a Francie. U našeho západního souseda se touto možností zabývali minimálně od roku 2015, kdy Němci představili program NGWS (Next Generation Weapon System), jehož výsledkem měl být nový bojový stroj pořizovaný jako náhrada Tornada, jehož životnost bude vyčerpána zhruba v letech 2025–2030, nejpozději pak na začátku 30. let. Úkoly Tornado sice mohou převzít i novější Typhoony včetně nedávno představené varianty ECR pro elektronický boj, nicméně ani rozsáhlé modernizace nedokážou zcela kompenzovat omezení technologické koncepce Typhoonu z 90. let. Německo tak v současnosti musí řešit i otázku budoucí náhrady Typhoonu. V obdobné situaci je rovněž Francie, která se musí výběru nástupce letounů Rafale věnovat ještě intenzivněji, pokud chce pokračovat v tradici používání bojových strojů z vlastní produkce.

Výhled do vzdálenější budoucnosti motivoval již před několika roky společnost Airbus, aby navrhla základní obrysy nových strojů umožňujících nahrazení typů jako Typhoon

a Rafale. V červenci 2016 výrobce představil koncept FCAS (Future Combat Air System) neboli SCAF (Système de Combat Aérien du Futur), jenž představuje širší „systém systémů“. Jeho základem bude stále nadzvukový víceúčelový bojový letoun, který doplní další platformy, jako jsou bezpilotní dálkově řízené stroje a vzdušné prostředky schopné autonomního působení a koordinace v početných rojích či „hejnech“.

Ve stejné době již bylo v plném proudu také výrazné prohlubování vojenské spolupráce Francie a Německa, podpořené také hlasováním ve Velké Británii o vystoupení z Evropské unie. Vzhledem ke shodným potřebám ozbrojených sil a cílům týkajícím se průmyslových a technologických schopností se pak v červenci 2017 obě země dohodly, že systém FCAS/SCAF budou vyvíjet společně. Důležitým milníkem se stal 25. duben 2018, kdy na výstavě ILA Berlin společnosti Airbus a Dassault oznámily, že se dohodly na spolupráci při vývoji nového evropského bojového letounu. Stalo se tak pochopitelně za podpory německé i francouzské vlády, přičemž bylo konstatováno, že FCAS by měl být do operační služby zařazen někdy v letech 2035–2040, tedy přesně v době, kdy začnou dosluhovat Typhoony a Rafaly.

Program navíc získal dalšího účastníka v podobě Španělska, jež k němu formálně přistoupilo 17. června 2019. Ve stejný den byla na aerosalonu v Paříži představena také plnorozměrová maketa bojového letounu NGF (New Generation Fighter), který je hlavním prvkem konceptu FCAS/SCAF a jehož vývoj vede společnost Dassault. Jeho podoba víceméně odpovídá dřívějším prezentacím, ukazujícím letoun jako pilotovaný stroj poháněný dvojicí motorů s vektorováním tahu, z nichž každý by mohl poskytovat maximální tah kolem 133 kN a jejichž vývoj a výrobu zajistí firmy Safran a MTU Aero Engines. Zachována zůstala rovněž koncepce křídla typu delta. Změnou je naopak návrat ke dvojici široce rozevřených zdvojených „svislých“ ocasních ploch, jež figurovaly v původním návrhu FCAS od společnosti Airbus, avšak na modelu NGF od společnosti Dassault ještě koncem roku 2018 chyběly. Z makety ovšem nebylo patrné, jakým způsobem bude řešena jejich mechanizace. Je ale zřejmé, že NGF je navržen s ohledem na zachování vlastností stealth pro eliminaci rizika detekce radiolokačními prostředky. Vlastnosti stealth jsou také jedním z důvodů, proč bude NGF zhruba o čtvrtinu až třetinu větší než dnešní letouny jako Rafale. Konstrukteři se totiž budou snažit o to, aby mohl maximum výzbroje včetně větších typů nosit ve vnitřních pumovnicích.

Vedení programu FCAS/SCAF v současnosti stále řeší míru a konkrétní podobu zapojení Španělska do vývoje a výroby a zároveň je zpracovávána také podrobnější koncepční studie potřebná pro stavbu technologického demonstrátoru NGF. Fáze jeho vývoje přitom

Plnorozměrová maketa letounu Tempest představená v červenci 2018 ve Farnborough

Bezpilotní Remote Carrier je součástí německo-francouzského konceptu FCAS/SCAF.

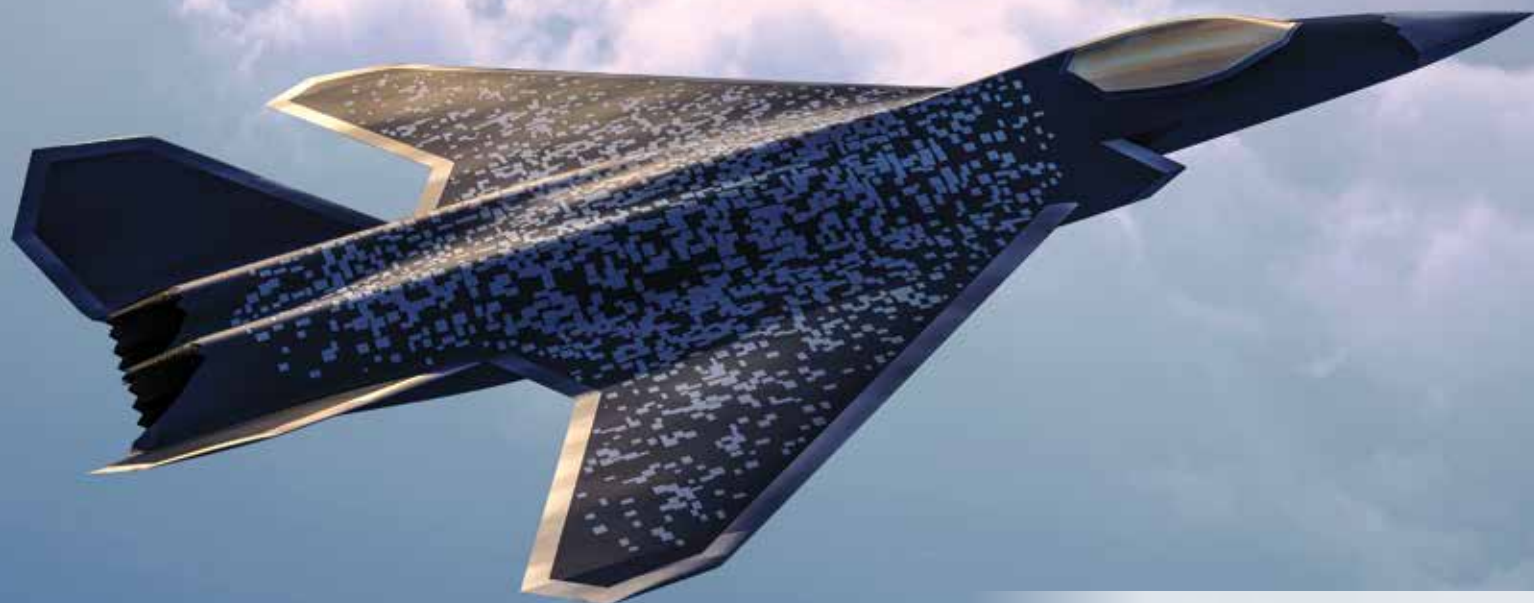
byla formálně zahájena už letošního 12. února. Konstrukteři ovšem mají před sebou ještě dlouhou cestu a nejprve budou muset dokončit vývoj konkrétních technologií a celků, jako jsou pohonné jednotky. Zálet demonstrátoru lze tedy očekávat nejdříve v roce 2026.

Kromě NGF už byly představeny také další komponenty FCAS/SCAF, jejichž vývoj vede Airbus. Konkrétně jde o síťové řešení označované jako ACC (Air Combat Cloud), v němž budou jednotlivé platformy ve vzduchu propojeny a budou sdílet taktické informace. Patřit mezi ně bude i prostředek RC (Remote Carrier), tedy bezpilotní, dálkově či autonomně řízený letoun, který bude ve vzduchu působit společně s NGF a plnit při tom širokou škálu úkolů od vzdušného průzkumu, přes elektronický boj, až po přímé ničení cílů. Využit k tomu bude moci zřejmě i novou výzbroj, kterou loni v létě představila také společnost MBDA. Vzhledem k provázání vývoje všech součástí FCAS/SCAF by mělo k záletu RC dojít zhruba ve stejné době jako v případě NGF.

Itálie a Švédsko v týmu Tempest

Své místo v programu FCAS/SCAF mohla mít i Velká Británie a Německo i Francie tuto

možnost stále připouštějí, byť je dnes už jen hypotetická. Ještě nedávno totiž Britové a Francouzi také intenzivněji spolupracovali a například od roku 2010 společností BAE Systems a Dassault vyvíjely technologie pro budoucí společný bezpilotní bojový letoun (projekt byl formálně ukončen v únoru 2019). Po vyhlášení brexitu ovšem došlo k postupnému útlumu vojenskoprůmyslové kooperace. V červenci 2018 pak byla na výstavě ve Farnborough Air Show představena plnorozměrová maketa zcela nového britského bojového letounu pojmenovaného Tempest. Jeho vývoj vede BAE Systems, projekt má také podporu britského Ministerstva obrany. Finální podoba se od makety bude pravděpodobně odlišovat. Výrobce nicméně už oznámil, že letoun bude mít například nové pohonné jednotky od společnosti Rolls & Royce, které budou menší a lehčí a budou mít i nižší tepelnou stopu, což přispěje ke zlepšení vlastností stealth. Novinkou by měl být rovněž jakýsi virtuální kokpit, kdy se veškeré údaje budou pilotovi zobrazovat prostřednictvím přilbového zobrazovacího systému „Striker II“. Výzbroj by kromě standardních systémů měly tvořit také laserové zbraně sloužící primárně pro vlastní

Vedoucí úlohu při vývoji bojového letounu NGF má francouzská společnost Dassault Aviation.

obranu či roje malých kooperujících bezpilotních prostředků nesených v modulární vnitřní pumovnici.

Již od počátku je součástí „Týmu Tempest“ také firma Leonardo, jejíž role bude především ve vývoji a integraci avioniky, a dále pak MBDA, která dodá novou výzbroj. A i když odchod Velké Británie z EU může mezinárodní spolupráci zkomplikovat, pro britské Ministerstvo obrany je současně také motivací k další podpoře. V současnosti například pomáhá s nábořem nových pracovníků do vývoje i výroby a s hledáním dalších průmyslových partnerů. V rámci projektu Mosquito jsou uzavírány smlouvy s firmami, jež mají navrhnout bezpilotní prostředky pro týmovou spolupráci s pilotovanými bojovými letouny, mezi nimiž nechybějí ani britské pobočky společností jako Boeing či Northrop Grumman. Samostatná dohoda byla loni v červenci uzavřena také s mladou britskou firmou Aeralis a francouzskou společností Thales, jež k Tempestu dodají zcela nový výcvikový systém.

Tempest nabízí možnost spolupráce také na mezinárodní úrovni. Britové díky ní mohou snížit vlastní náklady na vývoj a zároveň si tak do značné míry předem získat další zákazníky pro

nové stroje. V minulosti se v této souvislosti mluvilo například o Japonsku, Turecku či Indii, prvním zahraničním partnerem se však nakonec stalo Švédsko. Představitelé vlád obou zemí podepsali 18. července 2019 v Londýně memorandum o porozumění s tím, že Švédsko se zapojí prostřednictvím společnosti Saab. Spolupráce by měla být oboustranně přínosná, protože umožní využít švédských zkušeností z vývoje letounu JAS-39E/F Gripen při vývoji Tempestu a naopak některé nové technologie z britského projektu posléze využít v rámci modernizace Gripenů. Loni v září k projektu formálně přistoupila také Itálie, a to prostřednictvím společností Leonardo Italy, Elettronica, Avio Aero a MBDA Italy (původním partnerem byla jen britská pobočka Leonardu UK). Dá se tedy očekávat, že v případě realizace se uživatelem Tempestu stane rovněž italské letectvo.

Ve výzbroji Royal Air Force by měl Tempest nahradit letouny Typhoon a doplnit flotilu F-35B Lightning II. Zároveň má přispět k rozvoji schopností britského průmyslu a snížení závislosti na Spojených státech. V souladu s novou britskou strategií vzdušného boje Combat Air Strategy z července 2018 by mělo

být do konce roku 2020 rozhodnuto o realizaci projektu. Technologický demonstrátor letounu by mohl vzlétnout kolem roku 2025, tedy ve stejné době jako NGF. Zařazení do operačního provozu je plánováno zhruba na rok 2035.

V současnosti vše nasvědčuje tomu, že oba evropské konkurenční týmy jsou víceméně vyrovnané a stejně odhodlané dosáhnout úspěchu. Ovšem i velcí letečtí výrobci mají své ekonomické či provozní potíže, jež mohou ambiciózní projekty bojových letounů negativně ovlivnit. Stále tak zatím nelze zaručit, že výsledkem programů FCAS/SCAF a Tempest budou skutečně operačně způsobilé systémy. Vzhledem ke shodným cílům ale nelze zcela vyloučit ani možnost návratu k britsko-evropské spolupráci a vznik jen jednoho evropského bojového letounu.

Text: Tomáš Soušek,

foto: Airbus, BAE Systems, Dassault Aviation

Představujeme vojenské profese – řidička Panduru

Za volantem Panduru

A dost! To si před třemi roky řekla Barbora Kysilková, když pracovala v kanceláři jedné z bank. Byla to pro ni moc klidná práce a chtěla ve svém životě tenhle klídek nahradit nějakým adrenalinem. Poznala svého partnera, který slouží v armádě, a řekla si – proč ne? Cestu do armády měla trochu složitější, ale už třetím rokem je řidičkou Panduru ve spojovací četě 41. mechanizovaného praporu v Žatci.

Po vyplnění a zaslání elektronického formuláře na stránky kariera.army.cz nebyla ani zaregistrována. Měla ekonomické vzdělání, a proto jí bylo po jejím telefonickém dotazu sděleno, že armáda pro ni v současné době nemá žádnou pracovní pozici.

První odmítnutí ji neodradilo

„No a to pro mě byla další výzva. Já jsem se totiž rozhodla, že do armády chci a že tahle zamítavá odpověď mě nezastaví,“ usmívá se současná desátnice Barbora Kysilková. „Zavolala jsem na příslušné rekrutační středisko a zeptala se, jaké profese armáda hledá. Tam mi řekli, že teď je největší nouze o řidiče s řidičským oprávněním skupiny C. Nelenila jsem a ještě ten den jsem se přihlásila do autoškoly. Když jsem ještě mokřý řidičák držela v ruce, šla jsem do toho znovu. Říkala jsem si, když už ses pro něco rozhodla a je to tvůj sen, musíš pro to něco udělat.“

Od začátku tedy věděla, že chce a bude řidičkou. Ale kde bude sloužit a s jakou technikou bude jezdit, to opravdu netušila. Musela samozřejmě splnit všechny požadavky, které armáda ke službě v armádě požaduje. Od těch zdravotních, fyzických, psychických testů až po absolvování základního výcviku ve Vyškově. To všechno zvládla na jedničku. Pak už stála na bráně v Žatci u 41. mechanizovaného praporu.

„Když si na ten den vzpomenu, měla jsem přece jen trochu příškrzený hlas, když jsem se tam na bráně hlásila. Ale rychle to ze mě spadlo. Polovina čety byla zrovna na misi, tak jsem je ani všechny nepoznala. Ale kluci mě vzali mezi sebe a jsem jim za to dodnes hrozně vděčná. Je pravda, že tu a tam jsem viděla, co se jim honí v hlavě – tak to jsem zvědavěj, holka, jak to tady zvládneš. No a zvládla. I díky nim, že mě v tom úplně nenechali,“ vzpomíná sympatická řidička.

Řídit Pandur byl pro mě sen

Jízda autem ji vždycky bavila, s tím neměla žádný problém. Řídit Pandur byl od začátku její sen a ten se jí teď splnil. Jen tak úplně nevěděla, co všechno to obnáší a do čeho vlastně jde. Než však mohla usednout za volant tohoto dvacetitunového obra, čekalo ji ještě hodně práce. Měla sice civilní řidičáky skupiny B i C, musela ale získat ještě ty vojenské. Pak následovalo školení na KBVP Pandur. Na začátku chtěla adrenalin a něco zažít. Když přišly nějaké těžkosti, vzpomněla si na ten uklizený stůl v bance, a to ji zase nakoplo jít dál.

„Získat oprávnění řídit Pandur – nezastírám ani dnes – byla to docela makačka. Musela jsem zvládnout teorii, všechny ty technické údaje si nacpat do hlavy. Součástí školení bylo poradit si i s nějakými menšími závadami nebo vědět si rady s poškozeným kolem. Ale kurz proběhl ve Vyškově, a musím říct, že tam jsem dostala opravdu velkou školu. Jsou tam fakt profíci. A samozřejmě pokud si s něčím nevím rady už tady u nás v Žatci, nebojím se zeptat kolegů. A ti mě nikdy nenechali ve štychu a poradili mi vždycky a se vším. Četař Jan Sedláč, který nás má na starosti, je můj první záchytný bod, který nikdy nezklame. Ale na druhou stranu, snažím se na všechno nejdřív přijít sama a neobtěžovat

Dvacet tun železa pod kontrolou desátnice Barbory Kysilkové

druhé. Až když vyčerpám svoje síly, požádám kluky,“ konstatuje desátnice.

Neviset za první zatáčkou

Práce řidiče nespočívá jen v tom dopravit osádku vozidla na dané místo, ale patří k ní i údržba vozidla. Musí se starat o jeho přípravu před jízdou, protože během samotného výjezdu už musí všechno fungovat na sto procent. K tomu patří kontrolní prohlídka před použitím, což je kontrola provozních kapalin, upevnění materiálu, pneumatik a dalších nezbytností. To samé platí i po ukončení jízdy, kdy se musí provést údržba, aby bylo vozidlo připravené na další činnost.

„Jako řidička si nemohu dovolit, abych zůstala viset za první zatáčkou,“ pokračuje řidička. „A to samé platí i po ukončení jízdy. Než odejdu od zaparkovaného vozidla, musím například doplnit palivo, zkontrolovat, zda nedochází k úniku kapalin a samozřejmě ho celé vyčistit zvenku i uvnitř. Pro mě je asi úplně nejtěžší sundat kolo, vyčistit ho a zase ho tam dát zpátky. Když si uvědomíte, že váží kolem 150 kil, tak je to docela dřina. Vypořádat se s váhou součástek dvacetitunového Panduru, to je asi pro mě chvíle, kdy opravdu zatínám zuby.“

Běžný den desátnice Kysilkové začíná ranním příchodem do parku vozové techniky. Když jsou klidné dny, řidiči i technici pracují na daných vozidlech patřících do dané čety nebo roty. Není to o jednom vozidle, pracují tu všichni a navzájem si pomáhají.

„Zpočátku mi kluci pomáhali víc, teď už se snažím se vším vypořádat samostatně. A když narazím na něco, s čím si nevím rady, tak se zeptám. Nechci překážet nebo přidělovat někomu práci. Ale kromě našeho hlavního zaměření musíme zvládnout i další výcvik. Jsou to doškolovací výcviky nebo třeba výcvik v terénu, ale i střelby. Opravdu každý den je jiný a o stereotypu tu nemůže být ani řeč,“ usmívá se řidička. „Například na tyto dvě nové modifikace Pandurů – velitelsko-štábní a spojovací – jsme museli opět projít zaškolením. Od výrobce jsme dostali velmi podrobné a určité se to vyplatilo. Týkalo se sice více operátorů, ale neminulo ani nás, i když rozdíl pro řidiče tu nejsou tak markantní jako na těch Pandurech, se kterými jsme běžně jezdili. Nicméně mají o několik tun navíc,

protože mají zvýšenou balistickou ochranu a spojovací technologie, takže i manévrovací schopnosti jsou trochu jiné.“

Fyzička je nutností

Práce v armádě devětadvacetiletou Barboru Kysilkovou i po třech letech baví a vůbec svého rozhodnutí nelituje. Jediné, na čem musela zapracovat, je každodenní zvýšená sportovní aktivita. Fyzička totiž k vojákově prostě nejenom patří, ale u bojové jednotky je zkrátka nutností. „I když se to nezdá, tak i práce řidiče je o fyzice a bez ní se tu neobejde. Snažím se ve volném čase sportovat. Mám psa, takže každodenní několikakilometrové procházky jsou samozřejmostí. Aktivně také běhám, ale v posilovně mě neuvidíte, to mě nebaví,“ říká Barbora. „Ale je to práce, která mě opravdu naplňuje. Každý den je tu jiný a nikdy nevíte, co vás čeká. Což je hrozně fajn. Přiznám se, že tenhle druh adrenalinu mě baví. A skvělé je i to, že vlastně v pracovní době jste v přírodě na čerstvém vzduchu. Doupov je prostě nádherná, a to v každé roční době. Každý den s kolegy, kteří jsou vlastně zároveň i kamarádi. Tady není místo pro sólistu, tady je to o týmu. A pro mě je to perfektní pocit, že když se dostanu do problémů, tak tihle kluci mi pomůžou. A to je dneska k nezaplacení.“

Červená kontrolka bliká pořád

Kdyby se desátnice Barbora Kysilková měla znovu rozhodnout, jestli půjde do armády, udělala by to znovu. Svého rozhodnutí vůbec nelituje a znovu by to vyhrála profese řidičky.

„Jsem ráda, že jsem do toho šla a vyměnila kancelářský stůl v bance za tuhle úžasnou práci s prima kolegy a se spoustou železa na kolech,“ říká desátnice Kysilková. „Zájemcům – budoucím řidičům bych jen vzkázala, aby počítali s tím, že to není jen jízda s technikou, ale je to především o její údržbě. Musí zvládnout drobné opravy a mít v hlavě spoustu technické teorie. Důležitá je také samostatnost a snaha se učit. V rozhodujících chvílích se člověk totiž musí spolehnout sám na sebe, za volantem není čas se s někým radit a diskutovat. Veškerá odpovědnost jde za vámi a závisí na vás životy lidí, které máte za sebou. A tohle mi v hlavě bliká jako velká červená kontrolka vlastně pořád.“

Text a foto: Jana Deckerová

Nejlepší sněhové podmínky v ČR

Volareza představuje svá zařízení: Vojsenská zotavovna Ovčárna pod Pradědem

Vojsenská zotavovna Ovčárna pod Pradědem se nachází v krásném prostředí přírodní rezervace Hrubého Jeseníku přímo pod nejvyšší horou Moravy Pradědem v nadmořské výšce 1300 metrů na křižovatce běžeckých, cyklistických a turistických tratí, spojujících nejznámější místa Jeseníků – Praděd, Petrovy kameny, Skřítek a Červenohorské sedlo. Prochází tudy naučná stezka Bílá Opava a Velká kotlina. Leží zde známý lyžařský areál Praděd – Ovčárna, který je nejvýše položeným centrem lyžování v České republice. Lyžuje se pouze na přírodním sněhu zpravidla do 30. dubna. Sjezdovky jsou v těsné blízkosti hotelu. Ovčárna je také poslední zastávkou pod Pradědem, na kterou se lze dostat pomocí autobusové kyvadlové dopravy z parkoviště Hvězda nad Karlovou Studánkou.

Toto zařízení hotelového typu nabízí pro resort pobyty na preventivní rehabilitaci, je ale velmi oblíbené i pro absolvování letní a zimní rodinné rekreace. Ve vojenské zotavovně Ovčárna pod Pradědem jsou organizovány čtyři typy programů preventivní rehabilitace. Účastníci rehabilitací se zde setkají s nabídkou letních a zimních tělovýchovných programů. Zajímavá programová náplň na ně čeká i v podzimním období, kdy Ovčárna využívá krásy místní lokality. Program rehabilitací tedy standardně doplňuje horská turistika a cykloturistika po

značených turistických trasách. I zde již začala být používána tolik oblíbená elektrokola. V rámci nadstandardního programu rehabilitací, který je nabízen v okrajových sezonách, zotavovna také organizuje návštěvy sportovních center, plaveckého bazénu s wellness, tenisových kurtů a závodů motokár, tedy aktivit, kterými VZ jinak nedisponuje. Mezi účastníky rehabilitací, ale i rekreací je velmi oblíbená i další navštěvovaná aktivita, a to plavba po Slezské Hartě, která je součástí poznávacích a turistických zájezdů pořádaných do okolí. Návštěvníci tohoto zařízení dále využívají četných animačních aktivit, které je v rámci svých nabídek zavedou do likérky v Domašově, Jeskyň Na Pomezí, na hrad Sovinec nebo do centra města Bruntál, v jehož těsné blízkosti se nachází jedna z nejmladších vyhaslých sopek na našem území zvaná Uhlířský vrch. Účastníkům rehabilitací bývají programy zpestřovány také možností účastnit se brokové střelby na letící terč na tzv. mysliveckém kole ve Vrbně pod Pradědem.

Hotelová budova kategorie ***superior poskytuje komfortní ubytování ve dvoulůžkových a třílůžkových pokojích, které jsou zařízeny v horském stylu. Všechny pokoje jsou vybaveny sociálním zařízením, lednicí, televizory se satelitním příjmem programů a v rámci hotelu je bezplatně poskytováno

WiFi připojení. Pobyt zahrnuje plnou penzi a účastníci domácích rekreací mohou volit i možnost stravy formou polopenze. Ovčárna se chlubí výbornou domácí kuchyní a mimo nabídku v restauraci je hostům k dispozici i hotelová kavárna s venkovní zahradkou.

Samozřejmě i hotel Ovčárna disponuje vlastním wellness centrem s fitness a kardio-aerobní zónou. Wellness centrum nabízí bazén s protiproudem, saunu, široký výběr masáží, uhlíčitě koupele, parafango, solárium a od letošního jara novou vířivou vanu, v níž si mohou hosté dopřát zasloužený odpočinek a načerpat novou energii po náročném turistice.

Vojsenská zotavovna je též ideálním místem pro pořádání menších služebních a společenských akcí. K dobrému renomé tohoto zařízení také přispívá i to, že již téměř 20 let poskytuje zázemí a catering pro Mezinárodní vojenský zimní víceboj Winter Survival pořádaný Univerzitou obrany Brno. Stejně tak péči Ovčárny jsou již druhým rokem udržovány lyžařské stopy v dané lokalitě.

Zkrátka Ovčárna je zajímavé zařízení, které byste měli v rámci své dovolené či rehabilitace alespoň jednou navštívit.

Domino

Absolvovali kurz ČČK

Od pondělí 16. listopadu absolvovalo postupně 500 vojáků kurz „přípravy pomocného personálu ve zdravotnictví“, který od října tohoto roku pořádá Český červený kříž pro dobrovolníky – laiky. Tito vojáci jsou určeni k nasazení do zařízení sociálních služeb nebo zdravotnických zařízení. Jedná se o jednodenní kurz, během kterého se vojáci seznámili s jednoduchými základy péče o nemocného na lůžku – od obstarání osobní hygieny, přes podávání stravy, až po komunikaci s nemocným. Výuka byla rozložena do osmi vyučovacích hodin. Součástí výuky bylo také školení v oblékání, svlékání a likvidace osobních ochranných pracovních pomůcek. Takové školení absolvují vojáci vždy před nástupem do zařízení, praktické cvičení však urychlí a zdomočí jejich praxi. Na konci kurzu vojáci obdrželi certifikáty ČČK.

Pomohli s rekonstrukcí střelnice

Brzy po znovuoobnovení aktivit výcvikové mise se českým vojákům povedlo dokončit kompletní rekonstrukci střelnice v blízkosti výcvikové základny v Koulikoru. Jedná se o důležitý projekt financovaný českou stranou, který výrazně zlepší střelecký výcvik Malijců. Výcviková mise v Mali má za úkol nejen cvičit malijské vojáky a nově i partnery zemí G5 Sahel, ale také se intenzivně zabývá navyšováním jejich schopností a zlepšováním infrastruktury. Příkladem takového úsilí je celková rekonstrukce střelnice nedaleko základny v Koulikoru, kde evropští i čeští vojenští instruktoři Malijsce cvičí. Do přípravy oprav střelnice se zapojili i čeští vojáci z Koulikora. Vybraná firma s nimi rekonstrukci často konzultovala, protože kolegové z výcvikového kempu znají potřeby malijských vojáků velmi dobře. Specialista pro civilně-vojenskou spolupráci z Bamaka pak na průběh celé rekonstrukce dohlédl.

Afghánistán budeme koordinovat se spojenci

Reakci na plán amerického prezidenta Donalda Trumpa na výrazné snížení počtu amerických vojáků v Afghánistánu a v Iráku ještě před jeho lednovým odchodem z Bílého domu bude Česká republika koordinovat se svými spojenci, kteří v oblastech rovněž působí. Konstatoval to ministr obrany Lubomír Metnar. V současnosti v Afghánistánu působí zhruba 12 tisíc zahraničních vojáků, z toho přibližně 4 500 Američanů. Americký prezident Donald Trump chtěl původně i přes kritiku některých poradců a vysokých vojenských činitelů všechny síly stáhnout do Vánoc. V misi by jich tak zůstalo 2 500 s tím, že jejich návrat je předpokládán do května příštího roku. Metnar připomněl, že konkrétně v Afghánistánu může armáda podle schváleného mandátu letos nasadit 390 vojáků a v příštích dvou letech vždy 205 vojáků.

Modernizovaná hydrometeorologická stanice

V polovině listopadu Vojenský technický ústav předal Armádě České republiky modernizovanou mobilní hydrometeorologickou stanici OBLAK I. Jedním z technických požadavků bylo doplnění o bezpilotní letadlo s kamerou pro průzkum mezní vrstvy atmosféry. Vybavení stanice umožňuje provádění a podporu hydrometeorologického zabezpečení druhů vojsk a služeb Armády ČR a dále procesů řízení a velení AČR. OBLAK I také slouží k shromažďování nezbytných podkladových materiálů a dat pro hydrometeorologické zabezpečení daného operačního uskupení jednotek a štábů AČR, leteckých jednotek působících na polních letištích včetně součinnosti s armádami NATO (meteorologický informační systém NAMIS NATO). V krizových situacích může informačně zabezpečovat orgány státní správy při řešení následků pohrom a katastrof.

Cesta poděkování, úcty a pokory ve znamení vzdání holdu novodobým padlým

Nikdy nebudou zapomenuti

Military muzeum generála Sergěje Jana Ingra ve Vlkoši, které znáte z našich stránek, podniklo k výročí válečných veteránů speciální cestu s již tradičním názvem cesta poděkování, úcty a pokory. Tato cesta byla čtvrtou v pořadí. První cesta z roku 2017 vedla na londýnský hřbitov v Brookwoodu, kam byla umístěna Vzpomínková lavička válečných veteránů. Druhá poutní cesta v roce 2018 pak po České republice, kdy cílem bylo navštívit všechny dostupné hroby našich novodobých válečných veteránů a cestu gradovat umístěním Vzpomínkové lavičky válečných veteránů v budově Generálního štábu AČR.

Věnování lavičky vždy reflektuje nějaké výročí či událost v daném roce. Letos to bylo 75. výročí od konce 2. světové války. Myšlenkovým řetězením došlo k rozhodnutí věnování také jedné lavičky Janu Kubišovi v českých Dolních Vilémovicích a druhé Josefu Gabčíkovi ve slovenském Poluvsí. Koronavirová pandemie s sebou přinesla kromě problémů také vznik ještě jednoho nápadu – darovat lavičku válečných veteránů Armádě ČR, spolu s dekou cti (deky cti šíje pro válečné veterány paní Soňa K.) rovnou dvojnásobné velikosti plnou podpisů, vzkazů a poděkování od široké veřejnosti za jejich službu. Vojská totiž mají za sebou stavbu polní nemocnice, trasují, pracují na odběrných místech, slouží na odděleních v domovech pro seniory i nemocnicích, hlídají na hraničních přechodech i zelených hranicích.

Start v Ostravě

Po velmi divokých několikaměsíčních přípravách cesta odstartovala ve čtvrtek 5. listopadu 2020 z Ostravy přejezdem do Vlkoše

u Kyjova. Na druhý den, v pátek 6. listopadu 2020, za mlhavého mrazivého rána již výprava vyrazila k nejbližšímu hrobu, téměř ke slovenským hranicím do Hodonína na hrob Ludka Zemana. Šestidenní cesta nakonec znamenala navštívení všech 29 hrobů novodobých válečných veteránů napříč Českou republikou. Tomu ovšem předcházelo i požehnání všem účastníkům. V minulých letech bylo zvykem, že poutní cestě poděkování, úcty a pokory požehnal a poutní věnečky posvětil vojenský kaplan v kostele sv. Jana Nepomuckého na Hradčanech. I toto koronavirus pozměnil. Letos se žehnání uskutečnilo přímo v Pastoračním centru vojenských kaplanů v Luči. Ředitel pastoračního centra a duchovní služby AČR podplukovník Josef Konečný během žehnacního aktu vyzdvihl sílu a poslání cesty, důležitost vyjadřovat pozůstalým rodinám podporu a povzbuzení. Bylo to důležité společné uvědomění si hlavního cíle výpravy, uspořádání myšlenek, pozastavení a ponoření se do té správné poutní nálady.

Konec před Generálním štábem

Cesta, během které čtveřice účastníků najezdila po naší zemi bezmála 3000 kilometrů, byla symbolicky zakončena ráno 11. listopadu na Den válečných veteránů před Generálním štábem Armády ČR. Zde byla za účasti náčelníka Generálního štábu armádního generála Aleše Opaty, vrchního praporčíka Petera Smíka a dalších slavnostně předána lavička, která není jen připomínkou této cesty, ale zejména oslavou těch, pro které je služba vlasti nejen povoláním, ale především posláním. To vše se uskutečnilo samozřejmě za přísných hygienických opatření. Při zpáteční cestě pak nechyběla ani krátká zastávka na náměstí Míru v Praze, kde později byl příslušníky rotě AZ Středočeského kraje a dalších vojáků zasazen i třicátý křížek za padlou rotmistryni Michaelu Tichou, která zemřela na Sinaji po pádu armádního vrtulníku. I jí patří hluboká úcta a vzpomínka všech účastníků.

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete čtyři rozdíly na kresbě lodi Heffron, na které se vraceli naši legionáři v roce 1919 z Vladivostoku do vlasti?

Zatímco českoslovenští legionáři bojující na italské a francouzské frontě se vraceli do vlasti na přelomu let 1918 a 1919 a mohli tak ještě zasáhnout do bojů na obranu vznikající republiky na severní Moravě a na Slovensku, Češi a Slováci v ruských legiích na tom byli podstatně hůř. Ti v té době ještě sváděli těžké boje na Transsibiřské magistrále a na Dálném východě. Jen pozvolna se probíjávali do Vladivostoku, přes který vedla jejich cesta domů. V okamžiku, kdy dosáhli tohoto cíle, ale ještě nebylo ani zdaleka vyhráno. Chyběly totiž lodě na jejich přepravu a především peníze na úhradu těchto cest. O rozčarování mnohých legionářů z neustále se opakujících nesplněných slibů svědčí i skutečnost, že se mezi nimi rozšířilo i poněkud posměšné pojmenování takovýchto zaručených informací. Říkali jim houpačky.

Nakonec se přece jen dočkali. Některé z nich ale čekala cesta kolem světa. I ta kratší anabáze vedoucí přes Singapur, Suezský průplav do Terstu a odtud pak do vlasti vlakem trvala řadu týdnů. První z transportů vyplul na lodi Roma z Vladivostoku 15. ledna 1919. Celkově bylo vypraveno 38 transportů. Jako poslední vyplula z Vladivostoku americká loď Heffron 2. září 1920. Do Terstu dorazila 11. listopadu 1920. Poslední legionáři tak přijeli do vlasti ještě před Vánocemi. Řada z nich ale náročnou cestu domů nepřežila. Většinou zemřeli na nejrůznější nemoci. Výjimkou z pravidla bylo napadení jednoho z vojáků žralokem.

Připravil: Vladimír Marek a Michal Voska

Rozdíl: chybí vláčka, slunce, kotva a podpis autora

RECENZE

Ozbrojené síly a československý stát

Kolektiv autorů

Univerzita obrany v Brně vydala novou publikaci Ozbrojené síly a československý stát. Na kolektivní monografii se kromě Katedry teorie vojenství podíleli příslušníci klíčových pracovišť České republiky a Slovenska, která se zabývají vojenskou historií a historií vojenského umění. Konkrétně se jednalo o pražský i bratislavský Vojenský historický ústav, hrabýňský Národní památník 2. světové války anebo jednotlivé součásti Masarykovy či Palackého univerzity. Publikace Ozbrojené síly a československý stát na příkladech vybraných témat z historie mapuje klíčové okamžiky ozbrojených sil československého a českého státu, a to od první světové války přes meziválečné období, druhou světovou válku a poválečnou éru až po nejnovější dění.

Kniha je dostupná výhradně v elektronické formě, a to na webových stránkách Katedry teorie vojenství: https://www.unob.cz/fvl/struktura/k105/Lists/PUBLIKACE/Attachments/12/2020_OZBROJENE_SILY_A_CSL_STAT_komplet.pdf.

Počet stran: 451

Vydal: Univerzita obrany

Připravil Vladimír Marek

Rukávové znaky

manuál profesionálního vojáka

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se po řadu měsíců zabýváme znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu. Nově přinášíme i znaky aliančních velitelství a zařízení.

NATO Defense College v Římě

Je alianční mezinárodní vojenské vzdělávací zařízení se sídlem v Římě. Vzniklo 19. listopadu 1951 v Paříži. U jeho zrodu stál hrdina druhé světové války, americký generál, první nejvyšší velitel spojeneckých sil v Evropě a později i prezident USA Dwight D. Eisenhower. V roce 1966 se toto školní zařízení přestěhovalo z Francie do Říma, kde sídlí i v současné době. Slouží nejen ke vzdělávání vyšších důstojníků, ale i úředníků, a to nejen z aliančních zemí, ale i ze států sdružených v Partnerství pro mír a Středomořském dialogu.

Velitelství spojeneckých sil pro operace

Původně se jednalo o Vrchní velitelství spojeneckých sil v Evropě (Supreme Headquarters Allied Powers Europe), ze kterého se v roce 2003 stalo Velitelství spojeneckých sil pro operace (Allied Command Operations). Společně s operačními velitelstvími zabezpečuje alianční operace po celém světě. Od roku 1967 sídlí v obci Casteau, severně od belgického města Mons. Jeho velitel je odpovědný Vojenskému výboru NATO za celkové řízení a vedení vojenských operací.

Velitelství spojeneckých sil pro transformaci

Velitelství spojeneckých sil pro transformaci (Allied Command Transformation) vzniklo v severoamerickém Norfolku. Odpovídá za transformaci sil, struktury a interoperabilitu Severoatlantické aliance. Dále za zpracování doktrín, výcvikových a řídicích postupů, odborné vzdělávání a výzkum.

Evropské centrum pro bezpečnostní studia George C. Marshalla

Centrum vzniklo v roce 1993 v německém Garmisch-Partenkirchenu. Jeho posláním je vytvořit stabilnější bezpečnostní prostředí rozvíjením demokratických institucí a vztahů, zejména v oblasti obrany. Dále podpora aktivní, mírové a bezpečnostní spolupráce. Současnou misí Marshallova centra je umožnit řešení regionálních a nadnárodních bezpečnostních výzev prostřednictvím budování kapacit, přístupu a globálně propojené sítě. Na provozu centra se podílí Německá spolková republika a USA.

Škola NATO v Oberammergau

Tato alianční škola byla zřízena na základě bilaterální spolupráce mezi USA a Německem. Tyto dvě země poskytují škole prostory a logistické zázemí. Vzdělávací zařízení bylo začleněno přímo pod Vrchní velitelství NATO v Evropě. V roce 1975 došlo k jeho přejmenování na Školu NATO. Od počátku devadesátých let minulého století zde mohli studovat i posluchači z armád zemí, které nebyly sdruženy v NATO. Kromě Partnerství pro mír se jednalo o státy Středomořského dialogu a Istanbulske iniciativy. Škola připravuje každoročně více než sto různých kurzů.

Interní komunikační portál

←→ www.ikp.army.cz

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek
Grafická úprava: Milan Syrový
Jazyková korektura: Tomáš Xaver, Kamil Novák

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Czech Print Center, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 18. 11. 2020
Toto číslo vyšlo dne: 7. 12. 2020

Foto na titulní straně: Jana Deckerová

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovky@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na www.army.cz

V A reportu č. 8/2020 jsme vás informovali o novele zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, provedené částí čtvrtou zákona č. 285/2020 Sb. s účinností od 1. ledna 2021, týkající se zejména řádné dovolené vojáků z povolání. Na portálu se již objevily dotazy k této novele. Proto se dnes budeme zabývat jednou z novinek, kterou novela přináší.

Čerpání řádné dovolené je nutno plánovat tak, aby voják řádnou dovolenou vyčerpal v kalendářním roce, ve kterém mu nárok na řádnou dovolenou vznikl, pokud tomu nebrání překážky ve službě na straně vojáka nebo důležitý zájem služby.

Voják však může při plánování řádné dovolené (nebo ještě i v průběhu kalendářního roku, pokud k tomu vznikne důvod) **písemně požádat** nadřízeného/služebný orgán (velitele vojenského útvaru nebo zařízení) **o převedení části řádné dovolené**, na kterou mu vznikl nárok v příslušném kalendářním roce **do následujícího kalendářního roku. Dovolená v délce čtyř týdnů z nároku však musí být vyčerpána v příslušném roce. Převést tedy lze pouze do dvou týdnů z jeho nároku.**

Oprávněný zájem musí voják zdůvodnit ve své písemné žádosti. Pokud služební orgán (velitel) souhlasí s převodem části řádné dovolené, vyjádří svůj souhlas v žádosti vojáka. Písemná žádost vojáka s informací o souhlasu (nebo nesouhlasu) služebního orgánu se založí k záznamu o dovolených (ZOD) vojáka. Převedení řádné dovolené se pak vyznačí v ZOD (u ZOD generovaných v DEPO dojde k převodu automaticky).

Teprve v případě, kdy nadřízený, s přihlédnutím k oprávněným zájmům vojáka na základě jeho písemné žádosti, povolí převést část jeho řádné dovolené, na kterou mu v příslušném kalendářním roce vznikl nárok, do následujícího kalendářního roku, je možné plánovat čerpání řádné dovolené v kalendářním roce **v délce bez této části řádné dovolené.**

Pokud však nárok vojáka v daném kalendářním roce **nepřesáhne čtyři týdny** v rozsahu základní nebo kratší týdenní doby služby vojáka, **nelze mu převést část řádné dovolené na základě jeho žádosti** do následujícího kalendářního roku. Z tohoto pravidla pak vyplývá, že i v případě, kdy byla na začátku roku schválena žádost o převod části dovolené, nelze ji uplatnit, pokud v důsledku zákonných okolností klesne v průběhu příslušného roku nárok vojáka na řádnou dovolenou. Převáděná část se úměrně zkrátí, tak aby v příslušném roce došlo k čerpání čtyř týdnů dovolené.

Další podrobnosti k této problematice naleznete v pomůcce **ŘÁDNÁ DOVOLENÁ VOJÁKŮ Z POVOLÁNÍ**, dostupné zaměstnancům Ministerstva obrany registrovaným na našem portálu na adrese www.ikp.army.cz.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Armáda ČR a chladné zbraně 1. část

Soustředění před bodákovým útokem

Obavy zastaví hned v počátku

Psát o zbraních a ještě k tomu chladných s sebou vždy nese určitá úskalí, neboť jen málokterý obor lidské tvořivosti má tak velké zastoupení příznivců. Ještě obtížnější ale je, když si zvolíte problematiku týkající se nožů, které používali nebo používají vojáci či jiné ozbrojené složky. O těchto zbraních se totiž napsalo již tolik článků a odborných recenzí, že už téměř není o čem psát.

Právě z těchto důvodů jsem se rozhodl podívat se na tuto oblast ze zcela jiné perspektivy. Chci se držet ověřených informací a ne uvádět převratné teorie a tvrzení plná senzací, po kterých někteří fandové chladných zbraní přímo prahnou. Mou snahou je pokusit se vystihnout tyto zbraně nejen z pohledu těch, co s nimi bojovali, nebo bojují, ale i těch, kteří je navrhli, nebo k nim mají zcela jiný vztah a věří stejně jako já, že ještě dlouho nenastane doba, jež tyto zbraně vytlačí z bojiště. Doslova mě totiž rozzlílí, když někdo tvrdí, že situace, kdy si voják nasadí bodák na zbraň nebo použije nůž v boji, je již minulostí. V předchozích článcích zaměřených na boj zblízka jsem se snažil vysvětlit, proč je dobré umět víc, než jen to, co je považováno za nejdůležitější. Když většinu toho, co máte znát, ovládáte na špičkové úrovni a přitom víte, že je něco, v čem si nejste úplně jistí – jakmile nastane krizová situace, okamžitě se objeví pochybnosti a ty pak rychle přemění statečnost na strach. Aby

taková situace u vojáka nenastala, je zapotřebí mít pro tyto případy takzvané brzdy, které tyto obavy okamžitě zastaví hned v počátku. Jednou z takových brzd je boj zblízka a další, která s bojem zblízka úzce souvisí, je právě znalost použití chladných zbraní. Určitě se teď někteří z vás zamysleli a vzpomínají, kdy naposledy nasadili na zbraň bodák a cvičili techniky boje zblízka. Stejně tak věřím, že jsou i takoví, které tento druh výcviku zcela minul. Nechci kritizovat nebo poukazovat na nedostatky. Chci jen zdůraznit, že komplexně připravený voják nemá o ničem pochybnosti a to, že mu k tomu může pomoci i chladná zbraň, se vám nyní pokusím vysvětlit. Abychom lépe pochopili současnost a trendy v oblasti chladných zbraní, potřebujeme znát historické souvislosti. Těžko by se v současnosti našel někdo, kdo by si troufl tvrdit, že je schopen datovat historicky první oficiální zavedení nožů v dávných dobách. O co se však lze opřít, je tvrzení, že nůž nebo dýka

byly neodmyslitelnou součástí vojáka, ať už byl původu urozeného či nikoliv. Tento trend eskaloval před více než sto lety, v době první světové války. Letošního jedenáctého listopadu jsme si jako každý rok připomněli Den válečných veteránů. Zároveň i všechny, kteří si prošli strastmi války a v moderní historii naší armády i řadou zahraničních misí. Zkuste se nejen v tento den zastavit v některé z našich vesniček u pomníčku vojáků z první světové války. Chvilí postůjte a při čtení jmen padlých se přeneste do doby, která pro ně znamenala poslední okamžiky jejich života. Představte si třeba, že jste v zákopu a kolem vás duní výbuchy dělostřeleckých granátů a šrapnelů. Země pod vámi se chvěje a dusí vás směsice pachů, ve kterých se mísí síra, zatuchlá a pálicí se hlína nasáklá krví. Popusťte ještě víc svou představivost a vnímejte pocity hrůzy a beznaděje spojené s posledními minutami života. Představte si, že jste přežili dělostřeleckou přípravu nepřítele a kolem

vás sténají ranění kamarádi. Najednou z dálky slyšíte křik povelů, dupot a skřípot výstroje a začnou vám nad hlavami hvízdát střely. Pokoušíte se střílet, ale...

Nebo opačně, jste to vy, kdo vyráží ze zákopu a snažíte se překonat rozrytou zem plnou zátarasů, děr a mrtvých. Strach vám svazuje celé tělo tak, že vám srdce tepe až ve spáncích. Hlas se vám chvěje a unaveným tělem projíždí bolestivé křeče. Na hrudi vás pálí, ale přes to všechno zase cítíte ten nesnesitelný pach...

To, co cítíte, je dech smrti, který ty, jejichž jména čtete, zkosil. Jak, to se už nedozvíte. Uvědomte si ale, že to byli lidé jako vy a kdyby jich nebylo, třeba by na podobném pomníčku jen s mladším datem bylo vaše jméno.

Stejně tak si představte vojáka v první světové válce, který čeká na další útok. Naplno si uvědomuje svou situaci a pocity sounáležitosti se spolubojovníky se mísí se steskem po domově a strachem ze smrti. Aby se zbavil stále přítomného strachu ze smrti, věnuje svému okolí a všemu čím je vybaven, neuvěřitelnou péči. Každá část výstroje a výzbroje se doslova stává posvátnou, protože mu pomohla přežít. Je rád za zbraň, která funguje, je rád za uniformu,

V první světové válce se pro boj zblízka používala i nabroušená lopatka.

kteřá hřeje, a je rád za bodák nebo nůž, který použil v zákopu, když mu došla munice. Svou dovednost a možná i štěstí nepřisuzuje svým schopnostem, ale vidí v tom zásah z vyšších míst a přesouvá ji i na věc, s kterou se ocitl v té nejtěžší chvíli. Střelit do člověka je neosobní, ale bodnout je zcela něco jiného. S vděčností k chladné zbraní si do ní začne vyřezávat svůj monogram a vyzdobí její ručku kousky

střepin, aby svému okolí vyslal jasný signál, že již má něco za sebou. Začne tuto věc vnímat zcela jinak, stává se pro něj doslova talismanem, který jej ochrání. Je pojistkou, která pomůže, když zase vše selže a třeba bude mít opět štěstí a i další útok přežije. Musí mít štěstí, vždyť má přeci svůj nůž! Přibližně takhle vnímali své strasti bojů v první světové válce naši pradědové, a pokud sloužili u úderných jednotek, stával se pro ně nůž doslova jednou z nejdůležitějších zbraní.

Opět tu vyvstává otázka, co je na věcech, které byly součástí této hrůzy, tak přitažlivého? Jak je možné, že nejsou zničeny a stále se přemisťují od jednoho člověka k druhému nebo leží v muzeích? Je to dáno tím, že připomínají tuto hrůzu, jsou součástí osudů vojáků, kteří s nimi bojovali. Popisovaná a přehrávaná dobrodružství bojů mají v realitě zcela jinou podobu a zapominání a neuvědomování si této reality ji dělá snesitelnou, ba až líbivou. Stejně jako ten pomníček nese jméno padlého, tak i jakákoliv zbraň je nositelem odkazu toho, kdo s ní bojoval. To je právě jedna z věcí, která k sobě poutá část zájemců o vojenskou historii.

Pokud jsem vás přiměl k zamyšlení, zkuste si představit paralelu mezi boji v první válce a bojem nyní. Může pro vás být nůž brzdou, nebo pojistkou, a to i v této době? Já si myslím, že ano. Mnohé se změnilo, ale zbavovat se nástroje, který mimo spousty pracovních úkonů může pomoci i v téměř bezvýhodné situaci, by byla chyba. A to je důvod, proč mě tyto zbraně tak přitahují a jsem jejich zastáncem. Abych svá tvrzení podložil pádnými argumenty, v letošním roce vydal pracovní tým, jehož jsem byl součástí, výukové DVD boje nožem pro instruktory AČR.

U příležitosti letošního Dne veteránů jsme s firmou MIKOV s. r. o. uvedli na trh první nůž z projektu Válečný veterán pod názvem Storm. Byl uveden na trh na počest účasti tehdy ještě československých vojáků v operaci Pouštní bouře v roce 1990, ale také k podpoře Vojenského fondu solidarity.

V dalším pokračování tohoto seriálu se s vámi podělím o další informace týkající se chladných zbraní a jejich použití v armádách.

Vojáci drží v ruce ručně vyrobený biják.

Od první zahraniční mise našich vojáků pod velením NATO IFOR uplynulo čtvrt století

Alianční škola přímo v praxi

Štíty domů rozkládajících se na březích řeky Una a Krušnice se stejně jako bosanskokrupský vrchol Hum ztrácely v mlhovém oparu. Stmívání v tuto roční dobu doslova sprintovalo již po skončení odpolední siesty. Bylo úterý 16. ledna 1996. Venku vládlo počasí, do kterého by člověk psa nevyhnal. Čeští vojáci v misi IFOR začali obsazovat dřevařský závod Una v Bosenské Krupě v Bosně a Hercegovině.

Noc se blížila příliš rychle, a tak zástupce Armády ČR v operaci IFOR a velitel našeho kontingentu generál Jiří Šedivý nařídil rozestavit hlídky a přespat přímo v místech, kde se jeho podřízení právě nacházeli. Již v následujících dnech se to ukázalo jako velice prozíravé rozhodnutí. Při čistění závodu od zničených strojů, vraků aut a vyhořelých autobusů objevili naši ženisté i dvě nevybuchlé miny, které museli zneškodnit.

„Ubytovali jsme se v provozní budově, do které se střílelo přes okolní kopce. Všude kolem nás byly nástražné miny. Když jsme chtěli uzavřít smlouvu o pronájmu těchto prostor, řekli nám, že ředitel závodu je v Bihači v nemocnici. Museli mu amputovat nohu. Šel přímo v prostoru tohoto závodu k řece a na břehu šlápl na minu,“ vzpomínal na tyto okamžiky generál Jiří Šedivý.

NATO nahradilo OSN

První mise Armády ČR pod velením NATO právě startovala. Až doposud se krizovou situaci v zemích bývalé Jugoslávie snažilo řešit OSN. Již delší dobu bylo ale zřejmé, že jednotky pod tímto mandátem nejsou na úkol takového rozsahu dostatečně silné, a navíc mají omezený mandát. Poslední kapkou byly události ve Srebrenici, kde došlo, za nečinného přihlížení modrých baretů, doslova k masakru místního obyvatelstva. Příměří a následné odzbrojení jednotlivých stran konfliktu v Bosně a Hercegovině měla od konce roku 1995 zajistit operace IFOR (Implementation Force). Jejím oficiálním symbolem se stalo obrácené písmeno „V“. Kromě mechanizovaného praporu, který měl do sedmi set osob, se do této mírové akce zapojili další naši vojáci, kteří působili na velitelství kontingentu AČR v Záhřebu, na

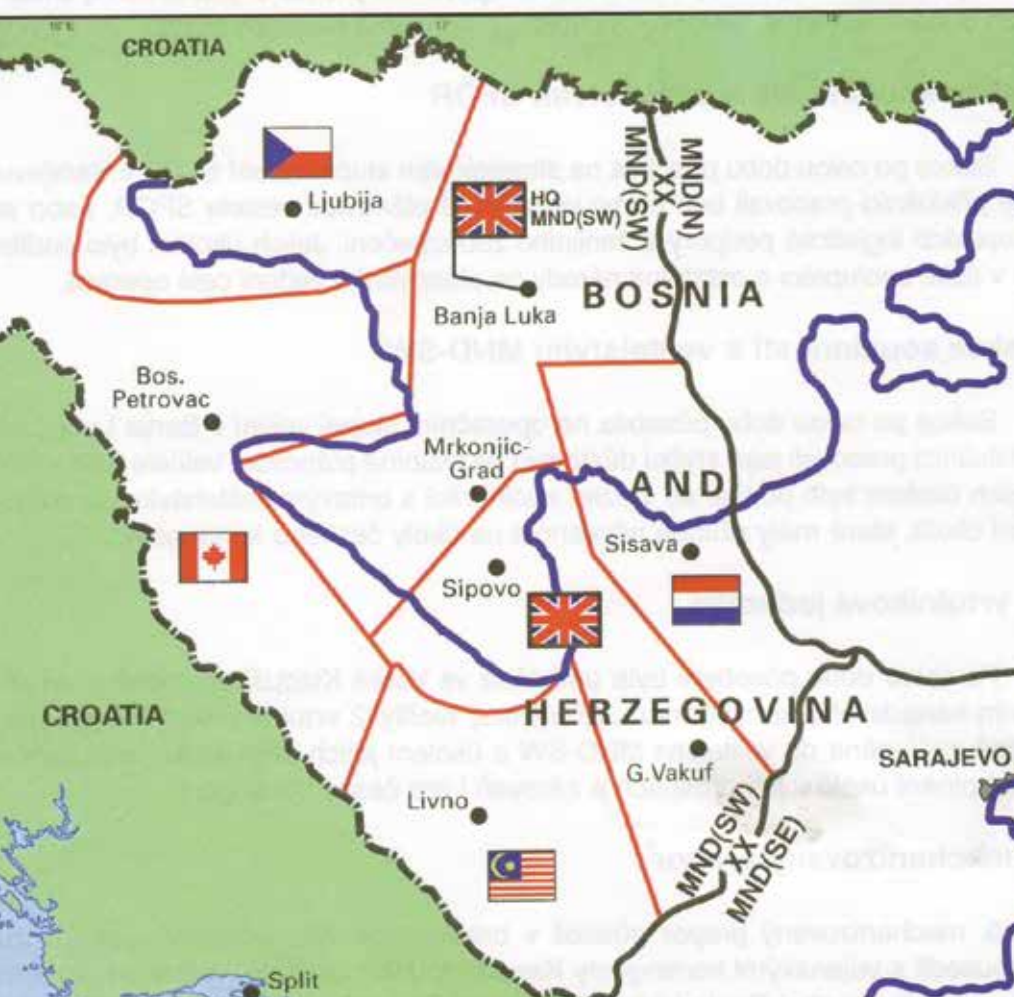
velitelství britské mnohonárodní divize v Gorném Vakufu (později bylo přemístěno do Banja Luky) a na velitelství kanadské mnohonárodní brigády v Čoraliči. V Záhřebu a ve Splitu byla rovněž dislokována kontraktační skupina Národního podpůrného prvku. Později se do operace zapojila i česká vrtulníková jednotka.

Pět etap operace

Vojenské aspekty operace IFOR byly rozloženy do pěti částí. První měla plánovací charakter. Během druhé se měly síly IFOR přesunout do prostorů odpovědnosti a zaujmout svá postavení.

Tato etapa skončila 20. prosince 1995. Stejně datum bylo později označováno v dokumentech IFOR jako den D. V této době také došlo k oficiálnímu předání pravomocí mezi OSN a NATO a začala tak třetí etapa. Ukončení této

PROSTOR ODPOVĚDNOSTI MNOHONÁRODNÍ DIVIZE JIHOZÁPAD

Rozmístění jednotek mnohonárodní divize Jih v Bosně a Hercegovině

V misi IFOR byla nasazena naše bojová vozidla BVP-2.

části mise bylo v dokumentech definováno jako stav, kdy bude dosaženo dostatečné stability na celém území bývalé Jugoslávie. V průběhu této části operace byly stanoveny dílčí etapy pro plnění jednotlivých úkolů mírové mise. Čtvrtá část operace byla zahájena v průběhu července a srpna 1996. Hlavním úkolem sil IFOR bylo udržet vojensky bezpečné prostředí, trvale monitorovat činnost dříve znepřátelených armád v kasárnách a v místech soustředění a také poskytovat organizační a logistickou pomoc Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě při volbách v Bosně a Hercegovině stanovených na 14. září 1996. Závěrečná, pátá etapa operace byla zakončena 20. prosince 1996 (D+365). Na ni plynule navázaly operace SFOR I a II, rovněž za účasti našich vojáků. Ty se protáhly na šest let do prosince 2001.

Pět českých základen

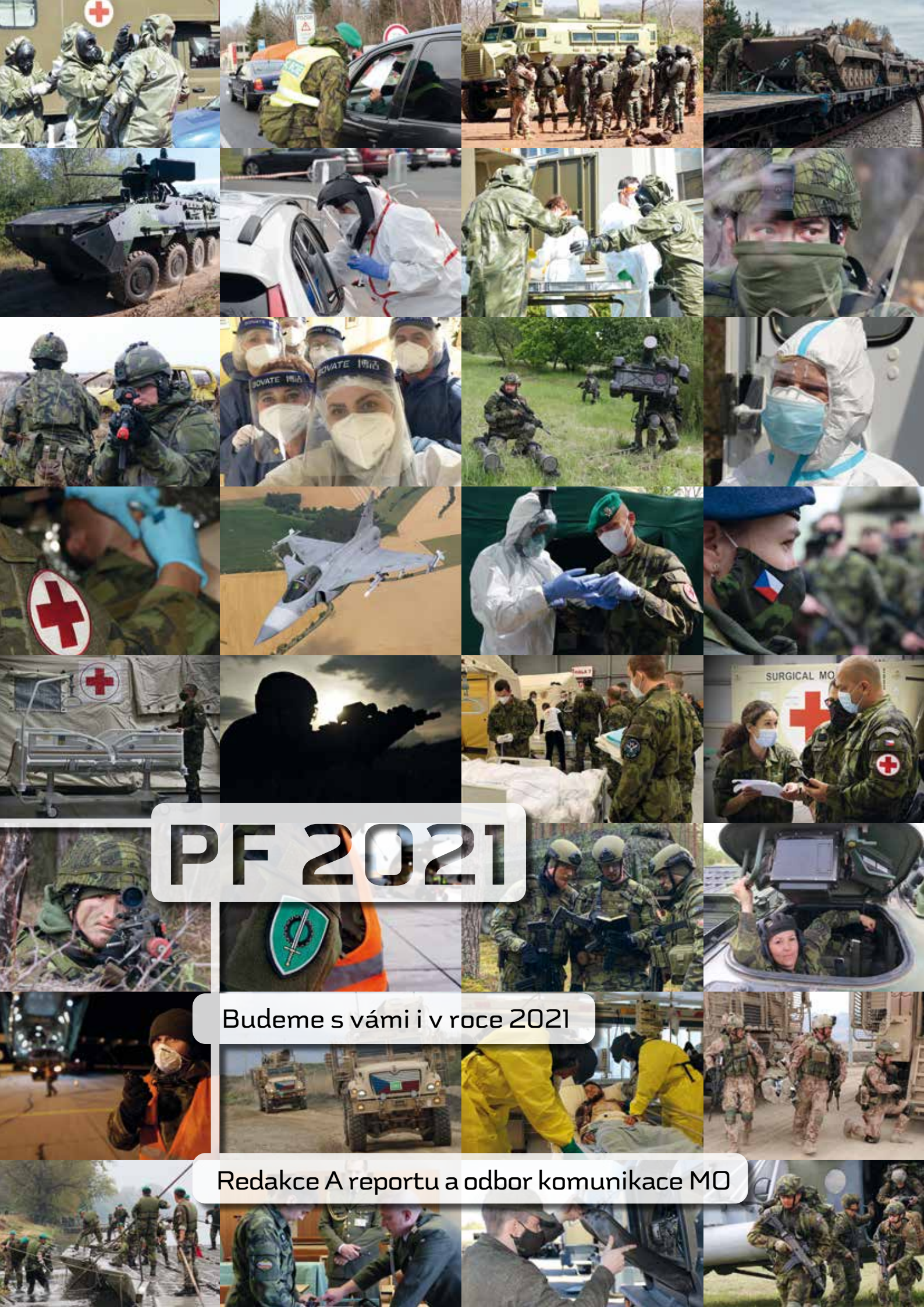
Po příjezdu do prostoru odpovědnosti začali čeští vojáci pracovat na nezbytné vlastní infrastrukturu. Postupně vybudovali pět základen. Velitelství 6. praporu se nacházelo v obci Donja Ljubija. Jeho velitelem byl podplukovník Josef Sedlák, který do té doby sloužil ve štábu 4. brigády rychlého nasazení. 1. rota si zřídila základnu v obci Stari Majdan, 2. rota ji měla přímo v zóně separace v obci Arapuša, 3. rota sídlila v Brežičanech a základna logistiky v Bosanské Krupě. Rozloha operačního prostoru se pohybovala od 3 200 do 3 600 čtverečních kilometrů. Délka zóny separace (oddělovala znepřátelené strany), za kterou jsme odpovídali, činila 62 kilometrů.

Od 12. února 1996 byl 6. mechanizovaný prapor Armády České republiky zařazen do sestavy 2. kanadské mnohonárodní brigády a britské mnohonárodní divize a podřízen jejímu operačnímu velení.

Výzbroj mechanizovaného praporu tvořila bojová vozidla pěchoty BVP-2, bojová průzkumná vozidla BPzV, obrněné kolové transportéry OT-64 a různé typy nákladních a terénních automobilů. Celkem se jednalo o 320 kusů pásové a kolové techniky.

Začali přecházet na standardy NATO

Během mise posilhovali naši vojáci po Britech, Kanadanech či Nizozemcích, jak dělají to či ono, a postupně přecházeli na standardy běžné v armádách NATO. Kromě toho ale také společně cvičili a účastnili se mezinárodních zápolení v ryzí vojenských disciplínách. Když zjistili, že nejsou o nic horší než ostatní, mysleli si ještě nějakou chvíli, že nemáme tak kvalitní vybavení, zbraně a techniku. Pak ale přišli na to, že naše technika a zbraně jsou sice staršího data výroby a možná i jednodušší konstrukce, právě to ale v některých případech může v náročných balkánských podmínkách představovat určitou výhodu. Velice rychle se také zlepšovala jazyková připravenost vojáků.

PF 2021

Budeme s vámi i v roce 2021

Redakce A reportu a odbor komunikace MO